

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

- ⊕ ЄС і Україна готуються до саміту / 5
- ⊕ Україна приєднується до європейського енергетичного співтовариства / 8
- ⊕ ЄС допоможе покращити ефективність української ветеринарної служби / 11
- ⊕ Прикордонники ділилися «футбольним» досвідом / 12

Євросоюз на передньому фронті боротьби зі змінами клімату

(стор. 20–24)

У Києві відбулося засідання Комітету з парламентського співробітництва ЄС–Україна (7 стор.)

Європейська Рада розблокувала ратифікацію Лісабонської угоди Чехією (14 стор.)

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №11'09

Інформаційне видання Представництва
Європейської Комісії в Україні

Засновник: Представництво
Європейської Комісії в Україні

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПР від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває
офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2009

Керівник проекту Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@ec.europa.eu

Головний редактор Анатолій Марциновський

У реалізації проекту Олег Фурділо
беруть участь Тетяна Яцюк
Сергій Матвєєв

Комп'ютерна верстка Андрій Ходзицький

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 16.11.09.

Друк: ТОВ «День печаті»

м. Київ, Карельський пров., 8

Наклад 10 100 прим.

Безкоштовно

Шановні читачі!

Редакція проводить інвентаризацію бази розсилки журналу «Євробюлетень» з метою її оновлення. Якщо ви отримувате наше видання й бажаєте отримувати його надалі, повідомте про це на електронну пошту subscript@consultant.kiev.ua, або телефоном за номером (044) 251-48-15, або надішліть листа на адресу: 03039, м. Київ, вул. Голосіївська, 7, корп. 2, ТОВ «Видавництво «Консультант»». Також просимо оперативно повідомляти про випадки перебоїв з надходженням до вас журналу.

ЄВРОСОЮЗ ЗАКЛИКАЄ ДО РЕВОЛЮЦІЇ

Загальновідомими візитівками Європейського Союзу є гарні дороги, привітні люди, охайні містечка, якісні товари. Водночас можливо менш помітною на побутовому рівні, але так само вже невід'ємною ознакою ЄС є його боротьба проти змін клімату.

Планета в реальній небезпеці. Євросоюз діє сам і спонукає до дій інших, подаючи всьому світові приклад. Завдання номер один — скоротити викиди в атмосферу парникових газів. Інструменти для цього: радикальне зменшення використання нафти й газу, розробка й упровадження відповідних низьковуглецевих техно-

Відносини ЄС—Україна

Жозе Мануел Пінту Тейшейра
відвідав Харківщину 4

Віктор Ющенко зустрівся
з керівниками інституцій ЄС 5

Євросоюз та Україна знову
звірять годинники 5

Угоди про асоціацію цього року
не буде 6

Павел Самецький та Василь Куйбіда
провели переговори 6

Парламентарії зустрілися в Києві 7

Комісар ЄС привітала Петра Порошенка
з призначенням главою МЗС 7

Україна приєднується до Європейського
енергетичного співтовариства 8

Програми ЄС в Україні

Розпочато реалізацію
другого енергетичного проекту
програми Твіннінг 9

Проект з місцевого розвитку
підбив проміжні підсумки 10

ЄС допоможе покращити ефективність
української ветеринарної служби 11

Темпус—IV крокує країною 11

Прикордонники ділилися
«футбольним» досвідом 12

Перевидано брошуру Європейський
Союз—Україна 12

Розпочинається проект зі створення
Навчального центру для атомників 13

Є можливість замовити публікації
про Євросоюз 13

Новини Євросоюзу**Інституційні справи**

Перешкоди на шляху Лісабонської
угоди усунуто 14

ЄС готується до створення нової
дипломатичної служби 14

Розширення

Єврокомісія оцінила здобутки
майбутніх членів ЄС 15

Зовнішні зносини

Єврокомісія оприлюднила доповідь
щодо візових відносин ЄС 16

Євросоюз допоможе сусідам
у боротьбі з ВІЛ/СНІД 16

Суспільство

Країни ЄС серед лідерів за рівнем
розвитку людського потенціалу 17

Лауреатом Призу Сахарова
став російський «Меморіал» 17

Розвиток

Європейці хочуть і надалі
допомагати бідним 18

Жозе Мануел Баррозу:
«Фундаментальними для нас у допомозі
на розвиток є солідарність, управління
та довіряє». 19

Протидія зміні клімату

Євросоюз на передньому фронті
боротьби зі змінами клімату 20

Завершується кампанія «Грай,
щоб зупинити — Європа за клімат» 21

Що «нагріває» планету і як цьому
протидіють 22

Юлія Маклюк: «Зобов'язання України
мали б бути істотнішими» 23

Мільярди за чисте повітря 23

Острів Самсое — картинка
з майбутнього 24

Громадяни ЄС особисто протидіють
змінам клімату 24

Молодіжний майданчик

Олександра Балясна: «Найціннішим
досвідом було проживання
в одній квартирі з мексиканкою,
французенкою та британкою» 25

Повз таку блондинку
пройти неможливо 26

Створити офіційний постер
Дня Європи довірили молоді 26

Інтернет: підміна реальності
чи доповнення до неї? 26

логій, більше використання альтернативних джерел енергії: сонця, вітру, води, біомаси. Все разом це має призвести до нової індустріальної революції. Саме до цього й закликає ЄС. Власне, людство у будь-якому разі приречене до таких змін: нафта і газ рано чи пізно скінчаться, а до того моменту ще й стануть надзвичайно дорогим задоволенням.

Свідомими потреби боротьби зі змінами клімату є як державні інституції ЄС, так і його громадяни. Під час проведених цього року опитувань 59% європейців заявили, що намагаються особисто допомогти у подоланні глобального потепління. Рецепти такої допомоги

прості. Не повинна горіти без потреби лампочка, газ чи литися вода; слід намагатися економно використовувати якомога менше паперу; купуючи автомобіль, треба звертати увагу на такий показник як кількість викидів CO₂ на кілометр шляху і так далі.

З 7 до 18 грудня у Копенгагені триватиме конференція ООН, на якій держави намагатимуться розробити нову угоду з протидії клімату. Значна частина цього числа «Євробюлетеня» присвячена цій події, точніше питанню, якого вона стосуватиметься. А воно, своєю чергою, зачіпає кожну країну і кожну людину. Земля справді в небезпеці.

ЖОЗЕ МАНУЕЛ ПІНТУ ТЕЙШЕЙРА

ВІДВІДАВ ХАРКІВЩИНУ

Голова Представництва Європейської Комісії в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра відвідав 8–10 жовтня Харківську область. Крім обласного центру він побував у містах Близнюки та Ізюм.

Жозе Мануелу Пінту Тейшейрі показують нове обладнання котельні Студенокської школи.

У ХАРКОВІ ЖОЗЕ МАНУЕЛ ПІНТУ ТЕЙШЕЙРА ВЗЯВ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ РОБОЧОЇ ГРУПИ EUROCITIES. Це мережа, яка об'єднує 130 великих міст з понад 30 європейських держав. Київ, Харків, Одеса та Львів є асоційованими членами організації. Її метою є обмін між керівництвом міст знаннями та ідеями, набутим досвідом, аналіз спільних проблем та розробка їх інноваційних рішень. Інструментами діяльності Eurocities є форуми, робочі групи, проекти, проведення інших різноманітних заходів.

— ЄС взяв на себе чіткі зобов'язання щодо розвитку українських регіонів, включаючи й міста. Регіональний розвиток — серед пріоритетів подальшого співробітництва між ЄС і Україною, — наголосив на засіданні робочої групи Жозе Мануел Пінту Тейшейра.

Посол нагадав, що Євросоюз уже надав 50 млн євро допомоги на сталий розвиток українських регіонів. При цьому ЄС фокусується на розвитку інфраструктури малих і середніх за розміром міст. Скажімо, в рамках проекту «Сталий місцевий розвиток в Україні» було надано близько 15 млн євро. Проект реалізовується в чотирьох пілотних містах, у тому числі в Ізюмі Харківської області.

— Цього року ЄС оголосив конкурс пропозицій щодо проектів, спрямованих на діалог і співробітництво між місцевими органами влади в Євросоюзі й партнерських країнах, включаючи Україну, в рамках Європей-

ського інструменту сусідства і партнерства, — повідомив Жозе Мануел Пінту Тейшейра. — Ця програма називається CIUDAD — «Співробітництво в міському розвитку і діалог». Вона надаватиме гранти на 400–650 тис. євро на проекти, сфокусовані на трьох пріоритетних сферах: дружній до довкілля розвиток та енергоефективність; сталий економічний розвиток і зменшення соціальних розривів; належне управління та стале міське планування.

Під час зустрічі Жозе Мануела Пінту Тейшейри з головою Харківської облдержадміністрації Арсеном Аваковим той проінформував гостя про розвиток відносин регіону з зарубіжними країнами. Він подякував послу за участь ЄС у спільних програмах, наголосивши на їх корисності з огляду на євроінтеграційні прагнення України та важливість для розвитку місцевого самоврядування. На прохання Голови Представництва Єврокомісії в Україні Арсен Аваков окремо зупинився на темі підготовки Харківської області до ігор фінальної частини «Євро–2012». Він детально проінформував Жозе Мануела Пінту Тейшейру про ситуацію з готовністю інфраструктури і базових об'єктів чемпіонату й висловив упевненість в тому, що Харків увійде до числа міст, які прийматимуть його матчі.

На зустрічі з іншими керівниками області мова йшла про фінансовані Євросоюзом проекти, які реалізуються в області. Перший зас-

тупник голови Харківської облради Микола Титов за приклад навіть проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Участь у ньому беруть вісім районів Харківщини. Жозе Мануел Пінту Тейшейра також наголосив на позитивних результатах цього проекту.

— Громади вже розібралися з тим, яку користь приносять їм ці проекти, і в найближчому майбутньому ми маємо намір збільшити нашу підтримку в цьому секторі, — сказав Голова Представництва Європейської Комісії. — Подібні проекти мають безсумнівні переваги. Вони не лише допомагають місцевим громадам вирішити найгостріші проблеми, а й міняють ставлення людей до власної ролі у їх розв'язанні.

Метою візиту Жозе Мануела Пінту Тейшейри до Близнюків було ознайомлення з реалізацією проекту ЄС «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги». Він завершується у грудні цього року. Загальною метою проекту було допомогти МОЗ у створенні ефективної та доступної системи охорони здоров'я в Україні, де важливу роль відіграє вторинна ланка медичної допомоги. Головний лікар Близнюківської центральної лікарні Лариса Полікова розповіла про проведені в районі медичні реформи, які хоча й проходять нелегко, проте вже приносять видимі результати. Наприклад, стабілізувалася виплата зарплат співробітникам фельдшерсько-акушерських пунктів та амбулаторій, безкоштовною стала для пацієнток родопоміч.

В Ізюмі Голова Представництва Єврокомісії проінспектував проект «Сталий місцевий розвиток в Україні». Він розпочався в жовтні 2006 року й триватиме до жовтня 2010-го. Проект передбачає підвищення якості життя громадян, створення умов для доступності й стабільності надання населенню життєвоважливих послуг. З його допомогою було повністю оновлено устаткування котельні загальноосвітньої школи в с. Студенок Ізюмського району, встановлено обладнання для водопостачання, водовідведення, контролю стану навколишнього середовища й утилізації відходів. Впроваджено систему електронного документообігу. За словами директора Студенокської ЗОШ Ірини Динеш, нові котли за рахунок швидкого набору потрібної температури дозволяють регулювати опалювальну систему школи не за календарем, а за погодою. До того ж істотно заощаджують витрату палива. 🇺🇦

ВІКТОР ЮЩЕНКО ЗУСТРІВСЯ З КЕРІВНИКАМИ ІНСТИТУЦІЙ ЄС

15 жовтня під час свого офіційного візиту до Бельгії Президент України Віктор Ющенко зустрівся з Президентом Єврокомісії Жозе Мануелем Баррозу та Президентом Європарламенту Єржи Бузеком.

ГЛАВА УКРАЇНИ ПРИВІТАВ ЖОЗЕ МАНУЕЛА БАРРОЗУ З ПЕРЕОБРАННЯМ ЙОГО НА ПОСАДІ КЕРІВНИКА ЄВРОКОМІСІЇ. Співрозмовники обговорили стан двосторонніх відносин, насамперед хід переговорів з підготовки Угоди про асоціацію між ЄС та Україною.

Під час зустрічі Віктора Ющенко з Єржи Бузеком йшлося про європейську інтеграцію України загалом та міжпарламентське співробітництво ЄС–Україна. На прес-конференції, яка відбулася після переговорів, Єржи Бузек висловив підтримку Євросоюзом розвитку України як незалежної демократичної держави з вільним ринком, а також здійсненню нею глибоких реформ у контексті наближення до ЄС. Він запевнив, що Європейський Союз налаштований на підтримку відкритих контактів з Україною і сподівається на взаємну зацікавленість у такому характері відносин.

Президент Європарламенту наголосив також на тому, що ЄС вважає спільним важливим викликом енергетичні питання, і то-

му надзвичайно важливим є інвестиції у модернізацію української газотранспортної системи.

— Ми очікуємо, що виключимо можливість повторення ситуації минулорічної зими, коли дві європейські країни — Словаччина

та Болгарія — були відрізані від постачання газу, — сказав він.

Також Єржи Бузек висловив сподівання європейської сторони на проведення в Україні вільних та демократичних президентських виборів. 🇪🇺

ЄВРОСОЮЗ ТА УКРАЇНА ЗНОВУ ЗВІРЯТЬ ГОДИННИКИ

Четвертого грудня в Києві відбудеться черговий саміт ЄС–Україна. Делегацію Євросоюзу на них традиційно очолюють лідер країни, що головує, та Президент Європейської Комісії. Україну — її Президент.

ПОДІБНІ ЗУСТРІЧІ НА НАЙВИЩОМУ РІВНІ Є У ВІДНОСИНАХ ЄС ТА УКРАЇНИ ПОЛІТИЧНОЮ ПОДІЄЮ НОМЕР ОДИН РОКУ. Хоча зазвичай вони не позначаються якимись конкретними значними звершеннями, підписанням важливих угод тощо. Саміт — це можливість для лідерів напряму обмінятися думками з найактуальніших питань, висловити свою оцінку тим чи іншим подіям, поговорити про прогрес, досягнутий у відносинах протягом останнього року. Власне, ці відносини — копітка робота, яку проводять дипломати, експерти, частково політики. І завдання підписати щось до саміту або завершити з його нагоди якісь переговори ніколи не стояло. Щорічна зустріч на найвищому рівні — це своєрідне звіряння годинників. Головним при цьому є не котра година, а чи синхронно рухаються у своїх відносинах Євросоюз та Україна.

Зазвичай за результатами саміту підписують заяву для преси, в якій і дають оцінку пройденого за рік шляху у відносинах ЄС–Україна та ставлення сторін до тих чи інших міжнародних подій. Утім, цю традицію було порушено 2008-го в Парижі: торішній саміт зрезультував аж три документи.

Перший — Заяву щодо Угоди про асоціацію. Власне, саме на паризькому саміті було вирішено дати майбутньому документу таку назву: раніше його іменували як «нова посиленна угода». Другий — традиційна заява за результатами саміту. Третій — спільна заява з приводу подій у Грузії.

Щодо нинішнього саміту, то раніше були певні сподівання, що до нього завершать роботу над Угодою про асоціацію. Принаймні, запитання про ймовірність такого було протягом останнього півріччя чи не найпопуляр-

нішим на різних прес-конференціях в контексті відносин ЄС та України. Однак що ближче до грудня, то ставало дедалі зрозумілішим: угоду не підпишуть не лише до саміту, а й докінця 2009 року. Головна причина — надто складні переговори з укладення Угоди про зону вільної торгівлі, яка є складовою частиною Угоди про асоціацію.

Наразі невідомо, як саме тема Угоди про асоціацію буде означена в підсумковому документі наступного саміту. Принаймні, значний прогрес у переговорах з її підготовки мав місце, і це, очевидно, буде зафіксовано. Водночас сторони можуть похвалитися й іншою надзвичайно важливою подією: завершенням переговорів з приєднання України до Договору про енергетичне співтовариство. Навіть цього достатньо, щоби стверджувати — цей рік був у відносинах ЄС та України досить успішним. 🇪🇺

УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ ЦЬОГО РОКУ НЕ БУДЕ

У жовтні відбулися чергові раунди переговорів з ухвалення Угоди про асоціацію між ЄС та Україною. Перемовини з політичної її частини пройшли в Києві, з економічної — у Брюсселі.

І ТАМ, І ТАМ СТОРОНИ ДОСЯГЛИ ПЕВНОГО ПРОСУВАННЯ ВПЕРЕД. Однак разом із тим після жовтневих переговорів було офіційно заявлено: до кінця цього року Угоду про асоціацію підписано не буде. Таким чином дано відповідь на вже традиційне щодо цього процесу запитання.

Причина в тому, що для завершення перемовин залишається надто багато роботи, насамперед щодо створення Зони вільної торгівлі. Вона є головним елементом нової майбутньої угоди. А переговори щодо неї є складними.

— Якщо б Україна продиктувала те, що хоче, і європейська сторона з нами би погодилася, то ми б завершили переговори. Або навпаки, якби українська сторона погодилася на пропозиції ЄС. Але кожна має своє бачення, свої пріоритети й інтереси, — заявив у Брюсселі заступник міністра економіки України Валерій П'ятницький, який очолює українську делегацію.

— Ми не можемо підписувати угоду, по-

ки не досягнуто розуміння з усього спектру питань, — заявив приблизно те ж саме в Києві заступник голови Генерального директорату Єврокомісії з питань зовнішніх зносин Європейської Комісії Х'ю Мінгареллі.

Найбільш складними у переговорах зі створення Зони вільної торгівлі є нині питання уніфікації санітарних норм, серед яких умови забиття худоби, процентний вміст бактерій у літрі молока, розміри кліток для птиці. Проблемою є також відповідність українських законів нормам законодавства ЄС про інтелектуальну власність у тому, що стосується географічної прив'язки назв продукції. Наприклад, у Євросоюзі заборонено виробляти напої під назвою «коньяк» або «шампанське» не у Франції. Не узгоджено також ще до кінця торговельні тарифи на деякі групи так званих чутливих товарів.

Водночас українська сторона висуває ідею окремого підписання спочатку Угоди про асоціацію, а потім Угоди про вільну торгівлю. Зокрема, з такою заявою виступив у

жовтні Президент Віктор Ющенко. Тому в Європейській Комісії вкотре наголосили, що мова може йти лише про єдиний документ: Угоду про асоціацію, елементом якої є створення Зони вільної торгівлі. І підписано її буде лише після завершення переговорів з усіх складових.

— У Єврокомісії є один мандат на переговори, і наша позиція полягає в тому, що буде одна угода, яка включатиме в себе різні компоненти, — заявила речниця Єврокомісії Крістіана Хуманн.

Так само Брюссель роз'яснив, що нинішній мандат Єврокомісії не надає їй повноважень на будь-яку фіксацію перспектив членства у політичній частині угоди, як це пропонує Київ. Такі питання потребують узгодженого політичного рішення з боку країн — членів Євросоюзу.

Наступні раунди переговорів з укладення Угоди про асоціацію відбудуться 7–11 грудня в Києві та на початку березня 2010 року у Брюсселі. 🇺🇦

ПАВЕЛ САМЕЦЬКІ ТА ВАСИЛЬ КУЙБІДА

ПРОВЕЛИ ПЕРЕГОВОРИ

У жовтні Брюссель відвідав міністр регіонального розвитку та будівництва України Василь Куйбіда. Він зустрівся з Комісаром ЄС з питань регіональної політики Павлом Самецькі (на фото справа).

Під час зустрічі вони погодили Спільну робочу програму з імплементації Меморандуму про взаєморозуміння для започаткування діалогу про регіональну політику та розвиток регіонального співробітництва між Міністерством регіонального розвитку та будівництва України і Європейською Комісією. Програма містить заходи короткотермінової дії — до кінця 2009 року, та середньотермінової — до кінця 2011-го.

Було також обговорено питання розробки пілотних проектів між регіонами України і регіонами ЄС та можливі механізми відбору регіонів для їх реалізації. 🇺🇦

ПАРЛАМЕНТАРІЇ ЗУСТРІЛИСЯ В КИЄВІ

У Києві відбулося засідання Комітету з парламентського співробітництва ЄС–Україна. Воно стало першим після формування нової Делегації Європарламенту у зв'язках з Україною.

НА ЗАСІДАННІ ЙШЛОСЯ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ ТА ВНУТРІШНІХ СПРАВ, ЗОКРЕМА ПРО ІМПЛЕМЕНТАЦІЮ УГОД ПРО СПРОЩЕННЯ ВІЗОВОЇ ПРОЦЕДУРИ ТА РЕАДМІСІЮ, ДІАЛОГ ПРО ВІЗОВУ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЮ ТА МОЖЛИВОСТІ АКТИВІЗАЦІЇ МІЖЛЮДСЬКИХ КОНТАКТІВ. Було також обговорено питання щодо економічного та секторального співробітництва між Україною та ЄС, зокрема в енергетичній сфері.

За результатами засідання було ухвалено заключні заяву та рекомендації.

Парламентарії підкреслили важливість переговорів з Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Також наголошено на важливості реформ в Україні, зокрема у сфері державних закупівель, удосконалення економіки, включаючи диверсифікацію, інноваційність, поширення використання екологічно чистих технологій тощо.

У галузі економічного і секторального співробітництва учасники засідання висловилися за покращення ділового та інвестиційного клімату в Україні, особливо через досягнення прогресу в забезпеченні верховенства права, реформі судової влади та боротьбі з корупцією. Наголошується також, що приєднання України до Договору про енергетичне співтовариство та завершення синхронізації Об'єднаної енергетичної системи України з системою ENTSO–E (Європейська мережа системних операторів з передачі електроенергії) стане ще одним внеском до загальної європейської енергетичної безпеки та сприятиме прогресу у спільній роботі з підвищення безпеки ядерних установок. Окрім того, підкреслюється важливість подальшого двостороннього співробітництва у галузях транспорту, зміни клімату, у вирішенні регіональних конфліктів.

Парламентарії наголосили на необхідності подальшого діалогу щодо внесення змін до

Співголови Комітету з парламентського співробітництва ЄС–Україна Павел Коваль (ліворуч) та Борис Тарасюк.

Угоди про спрощення процедури оформлення віз з метою запровадження додаткових механізмів такого спрощення. А саме: розширення категорій українських громадян, які можуть користуватися перевагами зазначеної угоди, а також пошуку належних шляхів спрощення загальних візових процедур для українських громадян з огляду на нове візове законодавство ЄС. Підтримано ідею підготовки «дорожньої карти» з набором чітких критері-

їв, яким Україна має відповідати для встановлення безвізового режиму для українських громадян, які подорожують до держав — членів ЄС.

Учасники засідання привітали також кроки щодо започаткування Парламентської Асамблеї ЄВРОНЕСТ, покликаної розвивати співробітництво з країнами Східного партнерства. 🇪🇺

КОМІСАР ЄС ПРИВІТАЛА ПЕТРА ПОРОШЕНКА З ПРИЗНАЧЕННЯМ ГЛАВОЮ МЗС

КОМІСАР ЄС З ПИТАНЬ ЗОВНІШНІХ ВІДНОСИН ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ СУСІДСТВА БЕНІТА ФЕРРЕРО-ВАЛЬДНЕР ПРИВІТАЛА ПЕТРА ПОРОШЕНКА З ПРИЗНАЧЕННЯМ НА ПОСАДУ МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

«На сьогоднішньому етапі Європейський Союз та Україна стоять перед суттєвими викликами у сфері міжнародних відносин. Я глибоко переконана, що ці проблеми будуть вирішені лише шляхом багатосторонніх зу-

силь. Тісна співпраця між ЄС та Україною є важливим внеском у цьому аспекті», — йдеться в листі Комісара.

Петра Порошенка було призначено міністром закордонних справ 9 жовтня. 🇪🇺

УКРАЇНА ПРИЄДНУЄТЬСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО СПІВТОВАРИСТВА

8 жовтня було завершено переговори між Україною та Євросоюзом щодо приєднання до Європейського енергетичного співтовариства. Цю структуру було створено 2006 року з метою формування єдиного енергетичного ринку в країнах ЄС та Східної Європи. На сьогодні Договір про Енергетичне співтовариство підписали 38 країн, зокрема всі члени ЄС та балканські держави.

— Ви приєднуєтеся до стабільної та прозорої юридичної бази, до ринку, на якому діють рівноправна конкуренція та чіткі правила. Ми впевнені, що це буде гарний сигнал для реалізації великих інвестиційних проектів в енергетичному секторі України, — заявив з нагоди завершення переговорів заступник голови Генерального директорату Єврокомісії з питань енергетики й транспорту Фабріціо Барбасо.

А у Києві, 9 жовтня, відбулася міжнародна конференція «Розширення Енергетичного співтовариства: що це означає для України?». Її провели Міжнародний центр перспективних досліджень та Фонд Конрада Аденауера в Україні за підтримки Секретаріату Енергетичного співтовариства. У конференції взяли участь офіційні особи, політики, експерти.

— У Євросоюзі та в міжнародних фінансових інституціях існує консенсус відносно того, що український енергосектор потребує глибоких і структурних реформ. Значною мірою їх має розробляти й здійснювати саме українська влада, — заявив у своєму виступі на конференції Голова Представництва Європейської Комісії в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра. — У цьому контексті положення договору будуть важливим дороговказом. Вони визначають, що треба зробити в законодавчому та регуляторному плані для реформ. Коли Україна приєднується до Європейського енергетичного співтовариства, во-

на матиме відповідати всім вимогам нашого законодавства, яке стосується енергосектору — зокрема структури ринку, конкуренції, принципів регулювання та прозорості.

Одним із ключових експертів на конференції був директор енергетичних програм центру «Номос» Михайло Гончар.

— Приєднання України до Договору про Енергетичне співтовариство означає чіткий курс на секторальну інтеграцію з ЄС, — сказав він в інтерв'ю «Свободжені». — Тобто наш енергетичний простір має прийняти правила гри, які виписані в Євросоюзі двома директивами і однією постановою, що стосуються сфер електроенергетики, газу та функціонування електромереж. Отже, Україна має реорганізувати свій внутрішній ринок відповідно до цих базових законів, тобто до стандартів ЄС. Власне, після підписання навесні цього року Брюссельської декларації з модернізації газотранспортної системи Україна рухається цим шляхом. Розроблено й подано на затвердження парламенту закон про засади функціонування ринку газу в Україні. Законопроект фактично містить механізми адаптації й імплементації газової директиви ЄС.

— Отже, приєднання до ЄЕС означатиме досить високі зобов'язання перед Співтовариством. А які вигоди матиме від цього членства Україна?

— Насамперед, ми це робимо не для когось, а для себе. Ось простий приклад. Нині скрізь і багато говорять про фінансовий стан НАК «Нафтогаз України». Оцінки різні, від заспокоїливих «все нормально» до катастрофічних — «все пропало». Чому так відбувається? Тому що та недосконала, недорозвинена правова база, яка в нас є, дає максимальний простір для маніпуляцій, приховує реальний стан речей і не дає можливостей навіть органам державної влади діагностувати ситуацію. А якщо не маєш можливостей поставити діагноз, то як можна виписати правильний рецепт для лікування? Тому сфера, яка має винятково важливе значення для державного бюджету, має служити серйозним бюджетним донором для економіки, не розвивається. У той же час аналогічні за місією «Нафтогазу» європейські компанії збільшують валову виручку, прибутковість після приєднання їхніх країн до Євросоюзу. Тобто після прийняття правил гри, виписаних у згаданих мною директивах ЄС. Хоча вони мали проблеми, схожі з нашими — адже в соціалістичний період це були споріднені системи.

По-друге, мова йде не про якийсь одномоментний акт — вчора підписали договір, а з завтрашнього дня вже живемо за новими

РОЗПОЧАТО РЕАЛІЗАЦІЮ ДРУГОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПРОЕКТУ ПРОГРАМИ ТВІННІНГ

Розпочато реалізацію проекту Твіннінг «Посилення регуляторної та юридичної спроможності Національної комісії регулювання енергетики щодо регулювання газового сектору». Він фінансується Європейським Союзом у рамках програми Європейської політики сусідства і триватиме 27 місяців.

ЗАГАЛЬНОЮ МЕТОЮ ПРОЕКТУ Є ДОПОМОГА НКРЕ В РОЗРОБЦІ ТА ВПРОВАДЖЕННІ НОВИХ ПІДХОДІВ У РЕГУЛЮВАННІ ГАЗОВОГО СЕКТОРУ НА ОСНОВІ ПЕРЕДОВОГО МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ У ВІДПОВІДНОСТІ З РОЗВИТКОМ ВНУТРІШНЬОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ ЄС ТА ЙОГО ЗАКОНОДАВСТВА. Організатором від країн — членів Союзу виступає Орган регулювання електроенергетики та газового сектору Італії в консорціумі з органами регулювання енергетики Румунії, Греції та Угорщини.

Цей проект став наступником подібного проекту, який стосувався енергетичного сектору. Про його результати і плани на майбутнє йшлося на прес-конференції.

— Частина напрацювань першого проекту, як от моніторинг показників якості послуг в електроенергетиці, вже впроваджуються у практику нашої комісії, деякі будуть впроваджені найближчим часом, — розпо-

вів на прес-конференції голова НКРЕ Валерій Кальченко. — Для багатьох наших співробітників це був перший досвід співпраці з колегами з країн ЄС. Ми багато чого навчилися, підвищили кваліфікацію, критично оцінили наші підходи до регулювання. Водночас спільна робота додала українським фахівцям впевненості у власних силах та можливостях. Ми і наші партнери переконалися у високому фаховому рівні наших спеціалістів.

За словами Валерія Кальченка, другий проект буде «і простішим, і складнішим водночас».

— Простішим, тому що ми й наші партнери маємо досвід попереднього проекту. У нас зберігся основний партнер — італійський орган регулювання, менше часу знадобилося на нелегкий процес порозуміння, — пояснив голова НКРЕ. — Ми добре розуміємо, що мож-

на очікувати від проекту, яка в ньому роль національної комісії та партнерів з країн ЄС. А складнішим він буде, бо на відміну від енергетики нормативно-правова база газового сектору України набагато менше розвинена, а Національна комісія має менший досвід в його регулюванні.

Голова Представництва Єврокомісії Жозе Мануел Пінту Тейшейра зазначив:

— Проект передбачає допомогу Україні на непростому шляху регулювання енергетичного ринку та зміцнення газового. Ми вітаємо її приєднання до Європейського енергетичного співтовариства. ЄС продовжує підтримувати Україну в її зусиллях щодо реформування енергосектору. Треба багато зробити для забезпечення чіткості, прозорості й відкритості цього ринку. Зокрема, Україна має ухвалити законодавство щодо незалежності органу регулювання енергетики. 🇪🇺

правилами. Як і для країн Південно-Східної Європи, у відповідних додатках до договору передбачено певний графік інтеграції. Не знаю його деталей для України, але для тих держав процес ще триває, там по різних напрямках на перехід до нових правил гри передбачено від 3 до 10 років. У нас процес розпочнеться з ухвалення Верховною Радою закону про функціонування внутрішнього ринку газу. Потім має бути внесено низку змін і доповнень до чинного законодавства.

По-третє, йдеться про підвищення прозорості функціонування нафтогазового сектору, щоб суспільство в цілому і держава могли бачити рух фінансових потоків, доходів і витрат. І тоді у принципі не повинно бути отієї аномальної ситуації, коли ми йдемо до Європи з простягнутою рукою: дайте грошей на модернізацію газотранспортної системи... Так само не повинно траплятися так, що громадяни сплачують за енергоресурси й теплові послуги, але їх не отримують. В ЄС така ситуація є просто неможливою. А в нас це реальність для регіонів, а в останні роки стало вже до певної міри нормою навіть для

столиці. Це також свідчить про те, що нинішня модель себе вичерпала, далі так тривати не може. І в цьому випадку справді не варто було винаходити українського велосипеда. Вчинили розумно: взяли те, що вже напрацьовано й перевірено. Хоча я далекий від ідеалізації того, що відбувається в ЄС. Цей процес теж іде там нелегко, не все досконало. Але нам би їхній рівень недосконалості.

Тепер, після завершення переговорів України про вступ до Європейського енергетичного співтовариства, рішення має затвердити Рада ЄС. Очікується, що це буде зроблено на її засіданні 18 грудня. 🇪🇺

ПРОЕКТ З МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ ПІДБИВ ПРОМІЖНІ ПІДСУМКИ

У Представництві Єврокомісії відбулося засідання координаційної ради спільного проекту ЄС та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Було представлено результати роботи з активізації та підвищення рівня життя у 1000 сільських громад з усіх регіонів України. Засідання стало підведенням підсумків другого року роботи проекту.

НА КООРДИНАЦІЙНУ РАДУ ПРОЕКТУ ЗІБРАЛИСЯ ПРЕДСТАВНИКИ КЛЮЧОВИХ МІНІСТЕРСТВ ТА ПАРЛАМЕНТСЬКИХ КОМІТЕТІВ, А ТАКОЖ НАЦІОНАЛЬНИХ АСОЦІАЦІЙ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ. Головували на засіданні менеджер проекту від Представництва Єврокомісії Мирослава Дідух та координатор системи ООН, представник ПРООН в Україні Олів'є Адам.

Головні досягнення проекту після другого року роботи такі.

Завершено укладання партнерства з 24 областями та АР Крим, 200 районами та 1000 сільрадами. Активізовано та залучено до співпраці 1000 місцевих громад. Таким чином, понад 200 тис. домогосподарств (близько

275 000 мешканців сільських територій) активно включились в проектну роботу для удосконалення своїх умов проживання.

Для громад та представників місцевої влади проведено понад 650 тренінгів. На них громади вивчали, як створити свою організацію та керувати її діяльністю, планувати та виконувати плани розвитку власного села спільно з місцевими органами влади, як підготувати та реалізувати проект громади. У тренінгах взяли участь близько 11,5 тис. сільських активістів та 3600 працівників сільрад, що допомагають громадам у реалізації їхніх ініціатив.

Із 1000 громад 643 уже підготували проєктні пропозиції, з них 404 проекти затвер-

джено. Ще близько 600 організацій готують до затвердження проектну документацію. Очікується, що усі 1000 проектів громад будуть реалізовані до кінця 2010 року. На загальних зборах громади люди самі обирали пріоритети для своєї діяльності. Виходячи з уже затверджених проектів, 55% громад вибрали впровадження енергозберігаючих заходів у сільських школах, дитячих садочках та медзакладах, 21% — ремонт амбулаторій чи фельдшерсько-акушерських пунктів та закупівлю медичного обладнання. 17% громад працює над проведенням або ремонтом системи водопостачання; 6% проектів — закупили шкільні автобуси. Середня вартість проекту громади — 144 тис. грн. На жовтень 2009 завершено 15 проектів громад.

На фінансування 404-х затверджених ініціатив громад проект виділив близько 26 млн грн. Місцеві бюджети (сільський, районний, обласний) підтримали активні громади, виділивши також близько мільйона гривень. Громади тежкладають частку коштів у власний проект (більше 4,5 млн грн), а також залучають місцевих спонсорів (близько 1 млн грн).

Учасники засідання відверто обговорили проблеми й перешкоди, які виникали на шляху підтримки та впровадження ініціатив громад. Координаційна рада також узгодила бачення і плани на третій рік діяльності проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду»: завершити 1000 проектів громад та мобілізувати додаткові ресурси для продовження й поширення діяльності проекту на інші сільські громади. 🇪🇺

Травень 2009 року, урочиста передача шкільного автобуса, придбаного селянами в рамках проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Символічну стрічку перерізають (зліва направо) посол Великої Британії в Україні Лі Тернер, посол Швеції Стефан Гуллгрєн, Голова Представництва Єврокомісії Жозе Мануел Пінту Тейшейра.

ЄС ДОПОМОЖЕ ПОКРАЩИТИ ЕФЕКТИВНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ СЛУЖБИ

Стартував проект Твіннінг «Надання допомоги українській ветеринарній службі з метою покращення правових та технічних аспектів системи контролю за безпечністю харчових продуктів». Здійснюватиме його Управління з питань ветеринарії та контролю за якістю харчових продуктів Данії в консорціумі з Органом з питань безпечності харчових продуктів та споживчих товарів Нідерландів. Також братимуть участь короткотермінові експерти зі Служби з питань якості харчових продуктів та ветеринарії Латвії.

Проект триватиме 21 місяць.

— Він буде спрямований на підвищення рівня роботи служби ветеринарної медицини у сфері забезпечення якості продуктів харчування. На сьогодні це є проблемним для України питанням, — заявив голова Державного комітету ветеринарної медицини України Петро Вербицький на прес-конференції, присвяченій початку проекту. — Насамперед у цьому зацікавлена Державна ветеринарна служба, і ми зробимо все, щоб протягом цього періоду досягти максимального ефекту. Це буде робитися через залучення великої кількості спеціалістів ветеринарної медицини в Києві та регіонах до семінарів, майстер-класів, для того, щоб її службовці на переробних підприємствах, лабораторіях, під час контролю на кордоні й транспорті на високому рівні виконували свої функції. Загалом, це потрібно не лише для підвищення конкурентоспроможності нашої продукції та можливості її експорту в ЄС та інші країни, але й щоб ми забезпечували якісними харчами українського споживача.

Голова Представництва Європейської Комісії в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра нагадав, що Україна зараз веде переговори з

Голова Представництва Єврокомісії Жозе Мануел Пінту Тейшейра (праворуч) та голова Держкомітету ветеринарної медицини України Петро Вербицький.

ЄС щодо створення Зони вільної торгівлі, які стосуються і санітарних та фітосанітарних норм.

— Цей проект дуже важливий для ветеринарної служби України, оскільки вона оголосила курс на підвищення стандартів контролю за якістю харчових продуктів, а кінцевою метою — їх експорт в ЄС та інші країни. Але збільшення обсягів торгівлі не має відбуватися за рахунок компромісів щодо високих стандартів безпечності продуктів хар-

чування та захисту споживачів, що діють в Євросоюзі, — зауважив він.

У цьому контексті Жозе Мануел Пінту Тейшейра звернув увагу на наказ Державного комітету ветеринарної медицини України про здійснення обов'язкових інспекцій всіх підприємств, які імпортують продукти тваринного походження з країн ЄС в Україну. Він набуває чинності 10 січня 2010 року.

— Європейська Комісія серйозно стурбована подібними заходами, — заявив посол. — Вона вважає, що це загрожує безпідставним обмеженням торгівлі. Особливо вважаючи на те, що Україна не надала жодних науково-обґрунтованих підстав для застосування таких широких та занадто обмежувальних заходів. Реалізація їх є обтяжливою, потребує великих затрат та обмежить торгівлю. Поки що до кінця незрозуміло, яким чином Україна 2010 року здійснить інспекцію всіх підприємств Європейського Союзу, які імпортують товари тваринного походження.

Водночас Жозе Мануел Пінту Тейшейра висловив сподівання, що проект Твіннінг сприятиме посиленню інституційної спроможності Державного комітету ветеринарної медицини, узгодженню європейських та українських процедур санітарного та фітосанітарного контролю, надасть можливість Україні отримати найбільшу користь від участі в майбутній Зоні вільної торгівлі з ЄС. 🇺🇦

ТЕМПУС—ІV КРОКУЄ КРАЇНОЮ

У листопаді-січні Національний Темпус-офіс разом із Представництвом Європейської Комісії в Україні та за підтримки Міністерства освіти і науки проводить Інформаційні дні програми Темпус—ІV. На цих заходах присутніх знайомлять з особливостями третього конкурсу програми, умовами участі, правилами заповнення аплікаційної форми та супроводжуючих документів. Також можна взяти участь у семінарі-тренінгу, дискусіях, обмінятися досвідом, дізнатись результати другого конкурсу програми Темпус—ІV.

Інформаційні дні Темпусу проходять у регіональних центрах. Вони стартували 24 листопада в Одесі в Південноукраїнському національному університеті ім. Ушинського. 9 грудня захід відбудеться в Донецькому національному університеті. Наступного дня — в Українському домі в Києві. 20 січня у столиці ж пройде Всеукраїнський день програми. А 27 січня Темпус—ІV завітає до Львова — інформаційний день відбудеться в Національному університеті «Львівська політехніка».

Реєстрація для участі в Інформаційних днях Темпусу за телефонами: +380442866668, +380443322645, е-поштою tempus@ilid.org.ua

ПРИКОРДОННИКИ ДІЛИЛИСЯ «ФУТБОЛЬНИМ» ДОСВІДОМ

У Києві відбулася міжнародна конференція «Управління кордоном і Чемпіонат Європи з футболу — 2012». Участь у ній взяли представники прикордонних служб 11 європейських країн. Захід організувала Державна прикордонна служба України за підтримки Місії Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM).

— Цей захід є не тільки обміном думками та досвідом — він має практичне значення, — зауважив заступник голови Місії ЄС Удо Буркхолдер. Він, до речі, керував Федеральною прикордонною службою під час Чемпіонату світу в Німеччині 2006 року. — У відкритій дискусії народжується згода щодо принципових питань співпраці.

Удо Буркхолдер наголосив, що країни-сусіди нададуть серйозну підтримку українським і польським колегам для проведення Євро-2012 на високому рівні.

— Обмін досвідом, спільні навчання, тренінги, а надто секрети, якими поділилися з нами колеги з Німеччини, Австрії та Швейцарії та інших країн — це важлива частина підготовки до чемпіонату, — вважає заступник голови Держприкордонслужби Олександр Мельников.

Керівник прикордонної служби Австрії Гюнтер Вендт на власному досвіді знає про проведення футбольної першості в двох країнах: 2008-го європейський фінал проходив у Австрії та Швейцарії.

— Ми фокусувалися на чіткій стратегії співробітництва на всіх стадіях — від підготовки до проведення Євро-2008, від теорії та навчання до практики. Цю концепцію ми донесли до кожного співробітника прикордонних служб Австрії та Швейцарії, — розповів Гюнтер Вендт. Він зазначив, що на той час Швейцарія не входила до Шенгенського візового простору,

тому довелось узгоджувати законодавчу базу — щоб усі вболівальники могли відвідати матчі в обох країнах. Гюнтер Вендт наголосив також на важливості співпраці з сусідніми країнами, які забезпечують транзит для гостей чемпіонату: насамперед з тими, чії національні збірні потрапили до фінальної частини. Під час Євро-2008 відбулася спеціальна операція з обміну інформацією між прикордонниками під патронатом прикордонної агенції Євросоюзу «Фронтекс».

Крім усього іншого, EUBAM та Державна прикордонна служба України готують вітчизняних спеціалістів до спілкування з іноземцями. Зокрема, вже видано українсько-англійський розмовник: базою для нього послужив німецько-англійський, розроблений для

Чемпіонату світу 2006 року. На конференції представники EUBAM передали українським прикордонникам 10 000 примірників. Розмовник містить усі необхідні діалоги для проведення паспортного контролю, перевірки автомобілів, затримання, надання першої допомоги, а також футбольну термінологію та повсякденну лексику.

Керівник прикордонної служби Австрії Гюнтер Вендт підтвердив, що мовна підготовка є надзвичайно важливою. Він зазначив, що під час проведення Євро-2008 багатомовна Швейцарія мала менше проблем у спілкуванні з іноземцями, а от Австрії довелося проводити мовні курси та індивідуальні уроки для прикордонників. Тому видання розмовника є надзвичайно корисним. 🇪🇺

ПЕРЕВИДАНО БРОШУРУ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ—УКРАЇНА

Представництво Європейської Комісії в Україні опублікувало оновлену версію брошури, що висвітлює основні аспекти відносин ЄС—Україна. З неї можна дізнатися про політичні відносини, торгівлю, фінансову допомогу і програми Євросоюзу, а також основні факти і цифри про ЄС. Видання є

незамінним для тих, хто цікавиться європейською інтеграцією і відносинами України з Європейським Союзом.

Брошуру можна завантажити за адресою http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/documents/virtual_library/eu-ukraine_2009_uk.pdf

РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ ПРОЕКТ ЗІ СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ЦЕНТРУ ДЛЯ АТОМНИКІВ

Європейська комісія надає Україні 14 млн євро як допомогу для створення сучасного Навчального центру для співробітників НАЕК «Енергоатом» на майданчику Запорізької АЕС. Проект реалізовуватимуть протягом наступних трьох років.

ВИКОНУВАТИМУТЬ ЙОГО БЮРО СПІВРОБІТНИЦТВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ EUROPEAID РАЗОМ ІЗ МІНІСТЕРСТВОМ ПАЛИВА ТА ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ ТА КІНЦЕВИМ БЕНЕФЕЦІАРОМ — НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ». Після завершення всіх робіт у 2012 році навчальний центр зможе забезпечувати проведення тренінгів світового рівня для управлінського і технічного персоналу «Енергоатому».

Цей проект дуже важливий і для України, і для ЄС. Зокрема, Європейський Союз розглядає створення Навчального центру наріжним каменем сталого безпечного управління атомними електростанціями в Україні, та й культури ядерної безпеки загалом.

Перший етап реалізації проекту включатиме ознайомлення з найкращим світовим досвідом у сфері проведення тренінгів щодо управління та обслуговування АЕС, а також проведення оцінки потреб із навчання управлінського і технічного персоналу. Також протягом цього етапу буде розроблено технічні специфікації для закупівлі спеціалізованого обладнання. Його згодом використовуватимуть для симулювання справжніх умов проведення робіт з технічного обслуговування з метою ознайомлення студентів із усіма тонкощами роботи ще до того, як вони почнуть працювати зі справжнім обладнанням.

Будуть розроблені навчальні програми і матеріали, які пройдуть випробування на інструкторах та співробітниках НАЕК «Енергоатом» із використанням спеціалізованого навчального устаткування.

Тренінги з питань управління охоплюватимуть усі його сфери, враховуючи принцип «Безпека насамперед». Передбачається, що їх проводитимуть для керівного скла-

ду аж до рівня віце-президента НАЕК «Енергоатом».

Проект реалізовуватиме спільний українсько-єєсівський консорціум на чолі із AREVA NP (Німеччина), Інтелектуальні технології (Славутич, Україна) та CA&R Engineering GmbH (Німеччина), в межах «Інструменту співробітництва з ядерної безпеки» Європейської Комісії. 🇪🇺

Є МОЖЛИВІСТЬ ЗАМОВИТИ ПУБЛІКАЦІЇ ПРО ЄВРОСОЮЗ

Представництво Європейської Комісії в Україні надає можливість замовити публікації з питань Європейського Союзу, в тому числі й журнал «Євробюлетень». З повним списком можна ознайомитися на сайті Представництва за адресою http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/documents/order_publications/list_publications_uk.pdf.

Якщо вас щось зацікавило, треба надіслати запит (бажано на офіційному бланку) на загальну електронну адресу Представництва Європейської Комісії в Україні (delegation-ukraine-press@ec.europa.eu) або факсом (+380-44-253-45-47). У запиті слід зазначити:

- назви бажаних матеріалів і необхідну кількість кожного з них;
- конкретну мету або захід, для яких потрібні ці матеріали;
- цільову аудиторію, для якої призначаються публікації;
- шлях подальшого їх розповсюдження;
- зворотну контактну інформацію (мобільний телефон, електронна пошта).

Після цього співробітник відділу преси та інформації повідомить вас про час отримання замовлених матеріалів. Одержати їх можна у Представництві Європейської Комісії в Україні. Адреса — м. Київ, вул. Круглоуніверситетська 10, час роботи: 9.00–13.00, 14.00–17.30 пн–пт.

Доставка поштою здійснюватиметься лише у виняткових і добре обґрунтованих випадках, й має бути окремо замовлена із зазначенням повної поштової адреси. Зауважте, що лише обмежена кількість примірників може бути надіслана поштою.

Просимо також звернути увагу, що через обмеженість запасів Представництва воно розглядає тільки запити на прийнятну й обґрунтовану кількість публікацій. Також Представництво залишає за собою право відхиляти запити, які не обґрунтовані належним чином.

ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ ЛІСАБОНСЬКОЇ УГОДИ УСУНЕНО

Питання набуття чинності Лісабонською угодою було одним із центральних для минулої Європейської Ради. Вона відбулася 29–30 жовтня в Брюсселі. На той час єдиною країною Союзу, яка не ратифікувала угоду, була Чехія.

Лідери ЄС готуються до традиційного «сімейного» фото

ПРОБЛЕМА ПОЛЯГАЛА В ПОЗИЦІІ ПРЕЗИДЕНТА ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ВАЦЛАВА КЛАУСА, ЯКИЙ Є ВІДОМИМ ЄВРОСКЕПТИКОМ. Він зажадав, аби до Чехії не застосовували деякі положення Хартії з фундаментальних прав ЄС, яка є частиною угоди. Вимоги Клауса були продиктовані побоюванням, що нащадки висланих із Судетів після Другої світової війни німців зможуть претендувати на повернення їм залишеної тоді власності.

Шляхом непростих переговорів проблему вдалося владнати. У результаті Лісабонська угода буде доповнена ще одним новим протоколом на додаток до Протоколу 30, який передбачає гарантії Великій Британії та Польщі щодо застосування до них Хартії фунда-

ментальних прав. Таким чином було задоволено вимогу Вацлава Клауса й уникнено внесення поправок у самий текст Лісабонської угоди, що означало б нове коло ратифікаційних процедур.

— Звісно, мені не подобається така фактультативність щодо Хартії фундаментальних прав, — заявив Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу. — Думаю, ми стали б кращими, якби всі країни прийняли хартію. Але треба визнати, що країни різні.

Прем'єр-міністр головної в ЄС Швеції Фредрік Рейнфельдт пояснив, що новий протокол не буде підготовлено й підписано негайно. Його додадуть пізніше, коли Лісабонська угода вже набуде чинності.

Президент Франції Ніколя Саркозі на прес-конференції після саміту визнав, що з приводу поступки Вацлаву Клаусу була «дуже жвава дискусія». Лідери-країн ЄС зрештою вирішили зробити для Чехії виняток, але при цьому припинили спроби інших країн, зокрема Словаччини та Угорщини, досягти того ж для себе.

— Так, це була велика поступка, але яку ми мали альтернативу? Цілковиту блокаду Лісабонської угоди? — поставив риторичне запитання Саркозі. Він висловив сподівання, що документ набуде чинності не пізніше 1 грудня цього року. Подібної думки й лідери Німеччини Ангела Меркель та Великої Британії Гордон Браун.

Незабаром після Європейської Ради, 3 листопада. Конституційний суд Чехії постановив: Лісабонська угода не суперечить Конституції країни. Таким чином зникла остання формальна причина для невідписання документа Вацлавом Клаусом.

Отже, тепер Євросоюз постає перед іншими «лісабонськими» турботами — щоправда, значно приємнішими, ніж ратифікація угоди. Це обрання «президента ЄС», тобто постійного голови Європейської Ради, і «міністра закордонних справ» — Високого представника з питань закордонних справ та безпеки. Враховуючи складність узгодження кандидатур, ці питання зняли з порядку денного жовтневого саміту. Однак тепер, коли шлях для Лісабонської угоди розчищено, час вирішувати кадрові питання. 🇪🇺

ЄС ГОТУЄТЬСЯ ДО СТВОРЕННЯ НОВОЇ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ

Однією з інновацій Лісабонської угоди є створення нової Європейської дипломатичної служби. Вона має виконувати функції дипкорпусу, відповідального за гуманітарну допомогу Європейського Союзу, та за його відносини зі світом.

Очоловатиме службу Високий представник ЄС з питань закордонних справ і політики безпеки, який водночас буде віце-президентом Європейської Комісії. У жовтні майбутнє функціонування цієї структури обговорювали в Європарламенті.

Очікується, що до Європейської дипломатичної служби увійдуть 130 нинішніх представництв Єврокомісії — вони стануть представництвами ЄС. Працюватимуть у них держслужбовці з Європейської Комісії,

Ради ЄС і національних міністерств закордонних справ. Дипломати будуть підзвітні Високому представнику. Метою створення служби є збільшення впливу і злагодженості зовнішньої політики ЄС.

Члени Європейського Парламенту у своїй резолюції наголосили, що Європейська дипломатична служба має доповнювати дипінституції країн — членів ЄС, а не замінювати їх.

Також європарламентарії закликали до «досягнення парламентом політичних домовленостей щодо всіх питань на ранній стадії, щоб запобігти витрачання цінного часу на політичні суперечки щодо формату Європейської дипломатичної служби після набуття чинності Лісабонською угодою».

ЄВРОКОМІСІЯ ОЦІНИЛА ЗДОБУТКИ МАЙБУТНІХ ЧЛЕНІВ ЄС

Європейська Комісія ухвалила щорічну стратегію розширення Євросоюзу. Цей документ традиційно містить оцінки поступу в напрямку Союзу кандидатів на членство в ньому та потенційних кандидатів. У цьогорічній стратегії чільне місце приділено Туреччині та країнам Західних Балкан.

Місто Спліт — курортний центр Хорватії. На сьогодні ця країна має найкращі шанси стати 28-м членом Євросоюзу.

Загальні оцінки Європейської Комісії такі. **Колишня Югославська Республіка Македонія.** Європейська Комісія рекомендує Раді ЄС розпочати переговори про вступ цієї країни до Союзу. У стратегії йдеться, що Македонія досягла суттєвого прогресу, реалізувала пріоритети передвступного партнерства. Брюссель вважає, що країна достатньо відповідає політичним Копенгагенським критеріям і вимогам Процесу стабілізації та асоціації.

Туреччина. Протягом останнього року здійснила важливі політичні реформи, було зміцнено фундаментальні права і свободи. Досягнуто прогресу у переговорах про вступ до ЄС. У стратегії відзначено також прагнення Туреччини і Вірменії до нормалізації відносин.

Хорватія. Країна досягла гарного прогресу у виконанні своїх зобов'язань у рамках переговорного процесу. Самі переговори були повнені після досягнення між Хорватією та Словенією у вересні домовленості стосовно прикордонної суперечки (доти Любляна блокувала перемовини). Брюссель вважає, що зараз найважливішим завданням Хорватії є реформи у правовій сфері та сфері державного управління, боротьбі проти організованої злочинності та корупції, зміцнення прав нацменшин. Якщо Хорватія належним чином вкладатиметься в переговорний графік, то перемовини можуть завершитися 2010 року.

Чорногорія. Ця країна подала заявку на вступ до ЄС у грудні 2008-го. Нині Єврокомісія готує на вимогу Ради Євросоюзу свої висновки щодо можливості початку вступних переговорів. У стратегії зазначено, що минулі парламентські вибори в Чорногорії було проведено з дотриманням майже всіх міжнародних стандартів. Головними викликами для країни залишаються краще управління та верховенство права.

Албанія. Заявку на вступ до ЄС подала у квітні цього року. Комісія висловлює готовність підготувати свій висновок щодо можливості початку переговорів про вступ після відповідного звернення Ради. У документі йдеться, що минулі парламентські вибори в цій країні відповідали більшості міжнародних стандартів. Завданнями Албанії залишаються зміцнення верховенства права й забезпечення належного функціонування державних інституцій.

Боснія і Герцеговина терміново повинна пришвидшити ключові реформи. Європейське майбутнє країни вимагає спільного бачення напрямку руху держави її керівництвом, а також політичної волі щодо виконання пов'язаних з процесом європейської інтеграції вимог.

Сербія продемонструвала відданість наближенню до Євросоюзу. Було належним чином виконано Тимчасову угоду з ЄС, здій-

нено ключові реформи. Тривало співробітництво з Міжнародним кримінальним трибуналом по колишній Югославії. Однак Комісія вважає, що Сербія має демонструвати конструктивнішу позицію щодо Косово.

У самому **Косово**, йдеться в документі, вдалося підтримувати стабільність, хоча вона залишається крихкою. У регіоні працює місія ЄС EULEX. Косово нині постає перед великими викликами: зміцнення верховенства права, боротьба з організованою злочинністю, посилення управління, захист сербів та інших національних меншин. Окремим документом Єврокомісія пропонує розпочати візовий діалог з Косово, який би привів у перспективі і за умови виконання необхідних вимог до безвізового режиму. Брюссель також пропонує розширити нині існуючий преференційний торговельний режим (так звані «автономні торговельні заходи») і вже виробив переговорні директиви для укладення в перспективі торговельної угоди.

У стратегії також наголошено, що з 1 січня 2010 року громадяни Македонії, Сербії та Чорногорії зможуть відвідувати країни Шенгенського простору без віз. Європейська Комісія обіцяє в середині 2010 року подати відповідні пропозиції щодо Албанії та Боснії і Герцеговини, якщо вони виконають поставлені вимоги.

ЄВРОКОМІСІЯ ОПРИЛЮДНИЛА ДОПОВІДЬ ЩОДО ВІЗОВИХ ВІДНОСИН ЄС

Європейська Комісія оприлюднила чергову доповідь щодо візових стосунків Євросоюзу з третіми країнами. Головні пункти документа такі.

УСПІХУ У ВСТАНОВЛЕННІ ПРИНЦИПУ ВІЗОВОЇ РІВНОСТІ БУЛО ДОСЯГНУТО ПРОТЯГОМ ОСТАНЬОГО РОКУ З ЯПОНІЄЮ, ПАНАМОЮ ТА СІНГАПУРОМ. Раніше вони зберігали візові обмеження для деяких країн ЄС, зокрема для Румунії та Болгарії.

Водночас не вдалося досягти такого прогресу у відносинах із Бразилією, Брунеєм та Канадою. З Бразилією лише узгодили проект угоди щодо короткострокового безвізового перебування для власників національних паспортів. Єврокомісія висловлює сподівання на підписання подібного документа для власників дипломатичних, службових та офіційних паспортів. Щодо Брунею, то з ним Брюссель продовжує переговори щодо надання громадянам ЄС можливості відвідувати цю країну без віз на термін до 90 днів.

Із США було досягнуто прогресу: ще сім країн-членів ЄС отримали протягом останнього року можливість відвідувати цю країну без віз. Водночас досі їм повинні мати громадяни Болгарії, Кіпру, Греції, Польщі та Румунії. Стурбованість Єврокомісії викликають також перспективи запровадження Вашингтоном Електронної системи дозволів на подорожі, точніше — планів щодо збирання платні за користування нею. На думку Брюсселя, це несумісно із взятими раніше на себе зобов'язаннями щодо трансатлантичних контактів та співробітництва. Поки що остаточні правила щодо функціонування цієї системи ще не схвалені. Єврокомісія продовжує відстежувати розвиток подій.

Окремим випадком є Канада. У липні цього року вона поновила візовий режим для громадян Чехії. Аргументувала Оттава цей крок

тим, що тисячі чеських ромів приїждять до Канади й просять там притулку. Прага назвала запровадження візового режиму бурливим і принизливим та апелювала до Європейського Союзу.

Поновлення візового режиму стосовно якоїсь країни Євросоюзу трапляється в історії візових відносин ЄС вперше. Єврокомісія в своїй доповіді визнала, що за останній час Канада дещо спростила процедуру отримання віз чеськими громадянами й привітала прагнення обох країн до діалогу в цьому питанні. Водночас Брюссель закликав Канаду повернутися до безвізового режиму для громадян Чехії. Якщо до кінця 2009 року не буде вжито належних заходів, то Єврокомісія рекомендуватиме запровадити візи для деяких категорій канадських громадян, наприклад власників дипломатичних та службових паспортів.

ЄВРОСОЮЗ ДОПОМОЖЕ СУСІДАМ У БОРОТБІ З ВІЛ/СНІД

Європейська Комісія схвалила стратегію боротьби з ВІЛ/СНІД в ЄС та сусідніх з ним країнах на 2009–2013 роки. Особливу увагу в документі приділено Україні, Росії та Молдові.

У ПОВІДОМЛЕННІ ЄВРОКОМІСІЇ НАГОЛОШЕНО: ЧИСЛО ЛЮДЕЙ, ЯКІ ЖИВУТЬ З ВІЛ/СНІД В ЄС ТА СУСІДНІХ З НИМ КРАЇНАХ, ЗРОСЛО З 1,5 МЛН В 2001 РОЦІ ДО 2,2 МЛН В 2007-МУ. Приблизно 730 тисяч мешкають в ЄС. Але в повідомленні Єврокомісії наголошено, що особливо великі масштаби ВІЛ-інфікування мають місце в сусідніх з Союзом країнах. В Україні за припущеннями програми ООН UNAIDS проживають 377 тисяч ВІЛ-інфікованих — це лише вдвічі менше, ніж у всіх 27 державах Євросоюзу разом узятих. У Росії з ВІЛ мешкають 940 тисяч осіб.

Запропонована Єврокомісією стратегія передбачає такі напрямки роботи: запобігання ВІЛ, тестування на ВІЛ та фокусування на групах та регіонах ризику. Стратегія супроводжується Планом дій, де виписані конкретні кроки, названі цільові групи та інструменти оцінки ситуації.

Наріжним каменем усіх зусиль є намагання обмежити передачу інфекції. Особливо важливим для цього є робота з групами ризику. Наприклад, в ЄС близько 40% всіх випадків інфікування ВІЛ стаються під час сексу між чоловіком і чоловіком. Іншою проблемою є мігранти з регіонів, де хвороба набула великих масштабів, у тому числі з сусідніх з ЄС країн. Своєю чергою для сусідів Євросоюзу найбільшою групою ризику є ін'єкційні наркомани: близько 70% усіх випадків інфікування.

Особливу стурбованість викликає в Єврокомісії велика кількість людей, які не знають про свою хворобу. Це близько 30% ВІЛ-інфікованих в ЄС і до 70% — у кількох сусідніх країнах, йдеться в повідомленні. А пізня діагностика зазвичай веде до пізнього лікування, таким чином зменшується тривалість життя та його якість.

Стратегія передбачає обмін кращим досвідом усередині ЄС та між Союзом і його сусідами. Зокрема і з Україною. Планується лікарська та експертна допомога, участь сусідніх країн у присвячених цій проблемі зустрічах держав ЄС та у технічних проектах. Зокрема, буде активно використовуватися Європейський інструмент суспільства і партнерства.

КРАЇНИ ЄС СЕРЕД ЛІДЕРІВ ЗА РІВНЕМ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Більшість держав — членів Європейського Союзу входить до групи країн з дуже високим рівнем розвитку людського потенціалу. Про це свідчить щорічний Звіт з людського розвитку, оприлюднений ООН.

Усього було досліджено 182 країни світу. З них 38 країн — з дуже високим рівнем розвитку людського потенціалу, 45 — з високим, 75 — з середнім і 24 — з низьким.

При визначенні індексу розвитку людського потенціалу враховують три показники: довіліття; рівень грамотності дорослого населення країни та сукупну частку учнів і студентів; рівень життя, оцінений через ВВП на душу населення за пріоритетом купівельної спроможності в доларах США.

Нижче подаємо першу десятку країн за рівнем людського потенціалу, а також місця у списку тих держав ЄС, що до цієї десятки не входять. Загалом 19 з 27 держав — членів Євросоюзу у групі країн з дуже високим рівнем людського потенціалу, решта у групі з високим рівнем. У цій же групі й усі кандидати на вступ до ЄС та потенційні кандидати: Хорватія, Туреччина, Македонія, Сербія, Боснія і Герцеговина, Албанія та Чорногорія.

Країни з дуже високим рівнем розвитку людського потенціалу

1. Норвегія
2. Австралія
3. Ісландія
4. Канада
5. Ірландія
6. Нідерланди
7. Швеція
8. Франція
9. Швейцарія
10. Японія
11. Люксембург
12. Фінляндія
14. Австрія
15. Іспанія
16. Данія
17. Бельгія
18. Італія
21. Велика Британія
22. Німеччина
25. Греція
29. Словенія

32. Кіпр
34. Португалія
36. Чехія
38. Мальта

Країни з високим рівнем розвитку людського потенціалу

40. Естонія
41. Польща
42. Словаччина
43. Угорщина
46. Литва
48. Латвія
61. Болгарія
63. Румунія

Україна у цьому рейтингу перебуває у групі країн з середнім рівнем розвитку людського потенціалу. Вона у загальному списку на 85 місці: між Вірменією та Азербайджаном. З країн СНД найкращий індекс розвитку людського потенціалу в Білорусі: вона у групі країн з високим рівнем на 68 місці. Росія в цій же групі — на 71-му. 🇺🇦

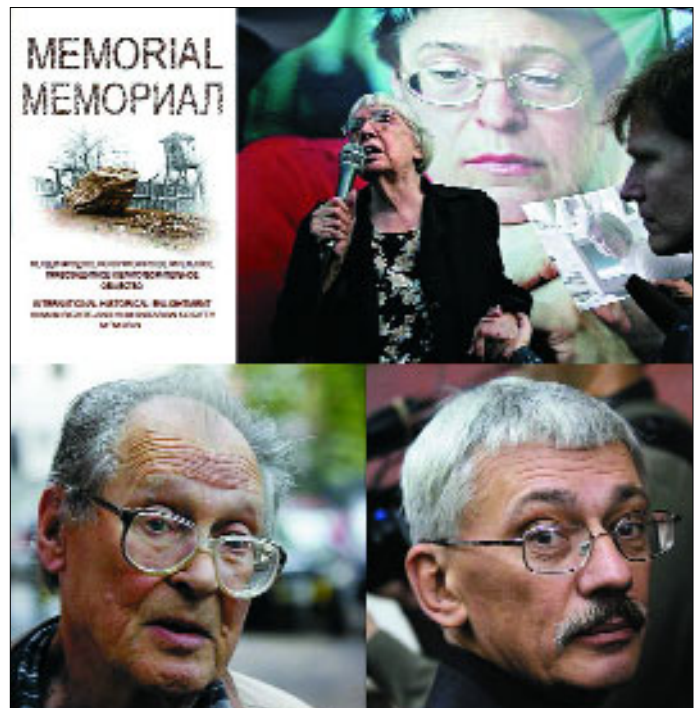
ЛАУРЕАТОМ ПРИЗУ САХАРОВА СТАВ РОСІЙСЬКИЙ «МЕМОРІАЛ»

Цьогорічний Приз Сахарова «За свободу мислення» вручать російській правозахисній організації «Меморіал» в особі його лідерів Олега Орлова, Сергія Ковальова та Людмили Алексєєвої. Церемонія нагородження відбудеться 16 грудня у Страсбурзі.

Нагороду присуджує Європарламент. Його Голова Єржи Бузек заявив:

— Присудженням цьогоорічного Призу Сахарова Олегу Орлову, Сергію Ковальову та Людмилі Алексєєвій і вшануванням, таким чином, «Меморіалу» та інших захисників прав людини в Росії ми сподіваємося зробити внесок у подолання страху та зупинення насильства проти них у цій країні. Ми хочемо подати сигнал: активісти громадянського суспільства повинні бути вільними у використанні базових прав на свободу мислення та свободу висловлювань.

Цей авторитетний приз названо на честь відомого радянського фізика та політичного дисидента Андрія Сахарова — 2009-го виповнюється 20 років з дня його смерті. Нагорода з 1988-го присуджується Європарламентом фізичним особам та організаціям, що роблять вагомий внесок у боротьбу за права людини чи демократію. 🇺🇦

ЄВРОПЕЙЦІ ХОЧУТЬ І НАДАЛІ ДОПОМАГАТИ БІДНИМ

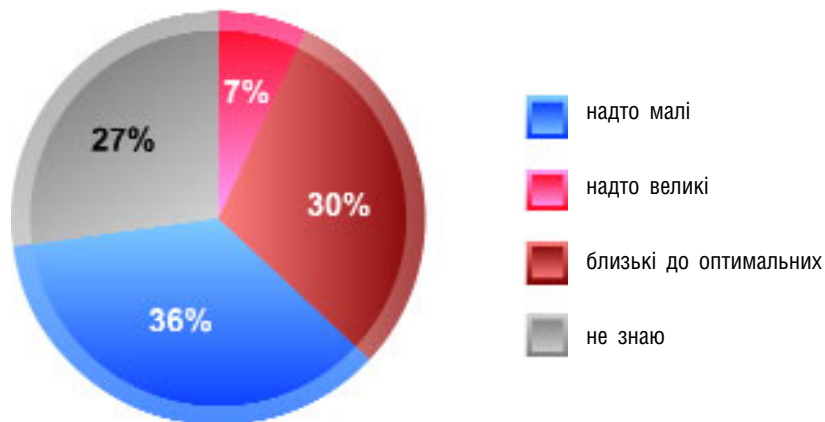
Євробарометр провів опитування, яке стосувалося ставлення громадян ЄС до надання Союзом зовнішньої допомоги на розвиток з урахуванням економічної кризи. Інакше кажучи, ставлення до ідеї подальшої допомоги біднішим за рахунок європейських платників податків. Виявилося, що переважна більшість європейців виступає за дотримання ЄС своїх обіцянок або ж навіть за збільшення обсягів допомоги.

— Це опитування чітко засвідчує, чого громадяни очікують від їхніх урядів та Європейської Комісії, — заявив Комісар ЄС з питань розвитку та гуманітарної допомоги Карел де Гучт. — Я закликаю країни-члени дотримуватися їхніх зобов'язань щодо збільшення обсягів допомоги на розвиток до 69 млрд євро до 2010 року, щоб виконати середньострокові завдан-

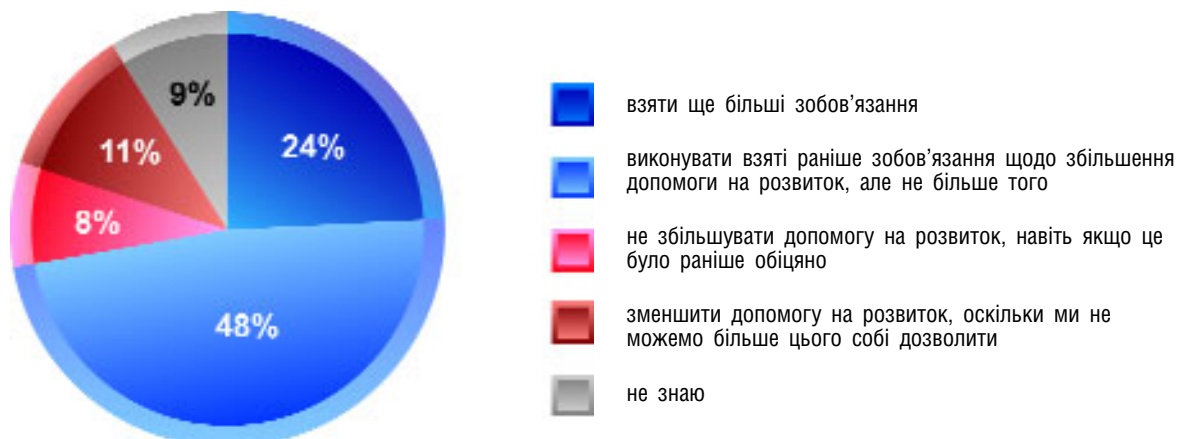
ня, зафіксовані у Цілях розвитку тисячоліття. Європейський Союз як організація та його країни-члени разом є на сьогодні найбільшими донорами на цілі розвитку у світі: вони надають близько половини потрібних грошей. Ключовими для політики ЄС у цій сфері є Цілі з розвитку тисячоліття ООН — ухвалена 2000 року й розрахована до 2015-го програма. Во-

на, зокрема, має на меті зменшити вдвічі бідність та зупинити розповсюдження ВІЛ/СНІД. Щодо боротьби з бідністю, то світ вкладається в намічений графік: 120 млн осіб були витягнуті з неї у період 2000–2005 років. Водночас інші сфери поки що відстають — наприклад забезпечення водою або ж зменшення материнської смертності.

На вашу думку, сьогоднішні внески Євросоюзу на цілі розвитку...

Європейський Союз пообіцяв збільшення допомоги на розвиток країнам, що розвиваються. Зважаючи на нинішню економічну ситуацію, як він мав би діяти?

«ФУНДАМЕНТАЛЬНИМИ ДЛЯ НАС У ДОПОМОЗІ НА РОЗВИТОК Є СОЛІДАРНІСТЬ, УПРАВЛІННЯ ТА ДОВКІЛЛЯ»

У жовтні у Брюсселі відбулися щорічні Європейські дні розвитку. Відкрив їх Президент Європейської Комісії Жозе Мануел Баррозу. Подасмо його промову у скороченому вигляді.

Цьогорічні Європейські дні розвитку проходять у важливий час. Я сподіваюся і впевнений, що ми на вирішальній стадії ратифікації Лісабонської угоди, яка більш ніж будь-що заохотить Європу ще раз подивитися доккола, на решту світу. І політика щодо розвитку є при цьому для нас одним з ключових векторів та інструментів. Я вірю в Європу, яка відкрита й віддана цінностям розвитку, свободи та солідарності.

Є три речі, які я хочу підкреслити.

Перше — солідарність з нашими партнерами у країнах, що розвиваються. Друге — управління, особливо питання реформатування глобалізації на таку, що базована на універсальних цінностях. Третє — належне ставлення до довкілля.

Солідарність. Ї ми маємо розглядати у контексті економічного спаду. Неприйнятно, що в XXI столітті люди вмирають просто від того, що не мають досить їжі або чистої води. Країни потребують цієї солідарності. Звідси наша ідея глобальної безпекової «ковдри» для найбільш вразливих держав: це означає надання аж до 500 млн євро для країн, найбільше постраждалих від кризи, на ліквідацію фіскальних фінансових розривів і, таким чином, підтримку належного рівня бюджетних витрат.

Європейська Комісія послідовно наголошує на самітах «великої двадцятки» і будь-де, що нам треба уникнути двошвидкісного відновлення економіки: коли країни з низьким доходом рухаються повільніше. Не лише тому, що так буде правильно з моральної точки зору — але й з міркувань здорового глузду. Світова економіка потребує багато полюсів зростання й стабільності.

Хочу також наголосити, що економічний спад не може і не буде використаний як причина згортання своїх обіцянок щодо збільшення допомоги країнам, що розвиваються. Такою є моя точка зору, але так думаю в Європі не лише я. Громадська підтримка розвитку залишається в ЄС незмінною. Разом країни-члени та Єврокомісія надають близько 60% державної допомоги на розвиток у світі.

Ми серйозно ставимося до виконання завдань Цілей розвитку тисячоліття. Економічна криза є ще однією причиною, щоб досягти їх, а не причиною цього не робити. Проте

давайте будемо надавати нашу допомогу відповідально, намагаючись витиснути якомога більше з кожного євро. Ефективність в цьому є важливою: це може заощадити кілька мільярдів євро щороку. Слід також пам'ятати, що самих по собі грошей недостатньо. Потрібне глобальне креативне мислення.

Управління. Для переконливого лідерства кожній нації потрібні не лише амбітні зобов'язання та компетентні лідери, але також і міцні інституції. Один з батьків-засновників ЄС Жан Моне говорив: «Нічого не є можливим без людей, нічого не може бути стійким без інституцій».

Протягом останніх 50 років ми набули європейського досвіду в розвитку працюючої моделі регіональної інтеграції. Думаю, можемо дати в цьому певні поради іншим державам. Євросоюз може слугувати лабораторією для глобального управління. На мою думку, цей досвід робить нас природними адвокатами глобального управління.

Довкілля. Зміни клімату є найбільшим викликом сучасності. Вони продовжують відбуватися. Я дуже пишаюся кроками, які Європа здійснила щодо протидії кліматичним змінам протягом діяльності моєї Комісії. Ми були першими, хто в односторонньому по-

рядку скоротив викиди парникових газів, і тепер беремо зобов'язання щодо 20-відсоткового зменшення їх до 2020 року порівняно з 1990-м. Ми перші, хто обіцяє навіть суттєвіше скорочення як частину загальносвітової угоди. Перші, хто погодився надати фінанси для допомоги в боротьбі зі змінами клімату країнам, що розвиваються.

Глобальне потепління є головним викликом для розвитку. Країни, що розвиваються, серйозно від нього постраждають і постануть перед величезними труднощами з адаптації до змін клімату. Водночас ці країни багато важать у переговорах з протидії змінам клімату.

Мене часто запитують: чи сприймаю я закиди щодо того, що насамперед розвинені країни відповідальні за зміни клімату? Звичайно, сприймаю. Історично ми за це відповідальні.

Але цей факт не вирішує проблеми на майбутнє. Якби розвинені країни зменшили свої викиди газів до нуля, а країни, що розвиваються, продовжували нічого в цьому напрямку не робити, то збільшення температури перевищило б 2 градуси. А з наукових досліджень ми знаємо, що цю межу переступати не можна. Отже, тут ми всі в одному човні. 🇪🇺

ЄВРОСОЮЗ НА ПЕРЕДНЬОМУ ФРОНТІ БОРотьБИ ЗІ ЗМІНАМИ КЛІМАТУ

Європейський Союз — визнаний лідер у боротьбі з глобальним потеплінням. Нині він намагається добитися амбітної та всеосяжної угоди, яка упередить зростання температури більше ніж 2°C порівняно з так званним доіндустріальним періодом.

З чого виходить ЄС

Наукові дослідження свідчать, що для зупинення потепління розвинені, або ж індустріальні країни повинні досягти до 2020 року зменшення викидів парникових газів на 25–40% нижче рівня 1990 року. Країни, що розвиваються, мають стримати швидке зростання викидів на 15–30% нижче прогнозованого раніше на 2020 рік рівня. Євросоюз у своїй кліматичній політиці відштовхується саме від цих розрахунків. Якщо все це реалізувати, то загальносвітові викиди парникових газів мають досягти піку до 2020 року, а потім почати зменшуватися. Тоді до 2050 року людство викидатиме в атмосферу вдвічі менше CO₂, ніж викидало 1990-го. При цьому розвинені країни повинні скоротити до цього часу свої викиди аж на 80%. Таким чином глобальне потепління буде приборкане.

Євросоюз одноосібно взяв на себе безумовні й передові зобов'язання щодо скорочення своїх викидів до 2020 року: вони мають стати на 20% нижчими від рівня 1990-го. Інструментами ЄС в його діях є кліматично-енергетичний пакет законодавства, а також програма енергетичної ефективності. Більше того, Євросоюз готовий підняти цю планку навіть до 30%, якщо інші розвинені країни візьмуть відповідні зобов'язання і якщо адекватний внесок у світову угоду зроблять найбільш економічно просунуті з тих країн, що розвиваються.

Кліматичні переговори просуваються, але надто повільно

Торік у грудні в Познані (Польща) пройшла представницька конференція ООН з кліматичних змін. Було досягнуто загальної згоди щодо потреби інтенсифікації переговорів з підготовки нової кліматичної угоди, яку мають підписати в грудні в Копенгагені. Проте цього року прогрес на переговорах був досить повільний.

Власне, нині паралельно тривають два переговорні процеси. В одному з них беруть участь 192 країни, які є частинами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату. Вони обговорюють питання довгострокового співробітництва щодо боротьби зі змінами клімату. До цієї групи входять Сполучені Штати. Інший переговорний процес включає 184 сторони Кіотського протоколу, проходить він без США. На цих пере-

говинах обговорюють зобов'язання, які мають взяти на себе країни після 2012 року, тобто після завершення дії Кіотського протоколу.

Євросоюз вважає, що поділ глобальних переговорів на дві частини ускладнює процес. Він виступає за те, щоб обидві частини якомога швидше поєдналися й випрацювали в Копенгагені єдину угоду. Поки що світ головним чином сфокусувався на тих переговорах, які відбуваються в рамках конвенції ООН, тоді як переговори в рамках Кіотського протоколу практично в глухому куті. ЄС добивається, щоб всі ключові елементи дискусії в рамках Кіотського протоколу — щодо подальшого зменшення викидів газів розвиненими країнами, реформа міжнародного ринку торгівлі квотами на викиди CO₂ тощо — стали предметом обговорення тоді, коли два процеси будуть об'єднані.

У серпні відбулася неформальна зустріч учасників переговорів у рамках Конвенції у Бонні. Результатом її став понад 250-сторін-

ковий текст, погано структурований і з величезною кількістю дужок та уточнень від різних сторін. У жовтні в Бангкоку документ було покращено, однак той раунд також не привів до якогось компромісу чи зближення позицій. За два місяці до Копенгагена залишалася величезна технічна й політична робота і останній раунд переговорів — на початку листопада у Барселоні.

Копенгагенська конференція

Європейський Союз наголошує, що майбутня копенгагенська конференція є практично останнім шансом для взяття під контроль глобального потепління і уникнення катастрофи. Адже востаннє людство дійшло згоди щодо кліматичних змін 12 років тому, уклавши Кіотський протокол. Тому Копенгаген є справді рідкісною можливістю для узгодження дій. Світові викиди парникових газів у атмосферу продовжують зростати, тому через 10 років або більше намагатися відвернути не-

Викиди CO₂ від індустріальних країн й прогнози сценарії на період до 2020 року

	Викиди CO ₂ (тонни)		Песимістичний сценарій щодо зменшення викидів до 2020 року порівняно з 1990 та 2005 роками		Оптимістичний сценарій щодо зменшення викидів до 2020 року порівняно з 1990 та 2005 роками	
	1990	2005	1990	2005	1990	2005
Австралія	416155	529524	13%	-11%	-11%	-30%
Беларусь	127361	75594	-5%	60%	-10%	52%
Канада	592281	734491	-3%	-20%	-3%	-20%
Хорватія	32527	30561	-20%	-15%	-30%	-25%
ЄС 27	5572021	5153699	-20%	-14%	-30%	-24%
Ісландія	3409	3709	-15%	-22%	-15%	-22%
Японія	1272056	1358065	-9%	-15%	-25%	-30%
Нова Зеландія	61948	77354	-10%	-28%	-20%	-28%
Норвегія	49698	53800	-30%	-35%	-30%	-35%
Росія	3326404	2123359	-10%	41%	-15%	33%
Швейцарія	52800	53790	-20%	-21%	-30%	-31%
Туреччина	170059	312420	84%	0%	84%	0%
Україна	922013	425666	-20%	73%	-20%	73%
США	6135243	7106638	0%	-14%	-7%	-20%
Усього викиди розвинених країн	18734206	18038941	-9%	-5%	-16.5%	-13%

Прим. Виділені жовтим кольором країни не мають формальних зобов'язань, подані лише для порівняння. Песимістичний і оптимістичний сценарії для кожної країни залежать від різних причин, зокрема й від можливості укладення Копенгагенської угоди та її змісту.

безпечні кліматичні зміни буде вже пізно. Так зване «вікно можливостей» для запобігання зростанню температури більш як на 2°C порівняно з доіндустріальним періодом скоро зачиниться. При цьому кількість уже викинутих в атмосферу газів робить практично невідворотним подальше потепління на ще 1°C на додаток до тих майже 0,8°C, які маємо.

ЄС хоче, щоб майбутня Копенгагенська угода була єдиним, легально зобов'язуючим інструментом, побудованим на Кіотському протоколі. На думку Євросоюзу, майбутній документ повинен набути чинності 1 січня 2013 року. Втім, за будь-якого результату нинішніх переговорів Євросоюз готовий виконати всі взяті на себе нинішні зобов'язання.

Ціна питання — 100 млрд євро щорічно

На думку Європейського Союзу, справді ефективна нова кліматична угода має містити такі елементи:

— амбітні зобов'язання щодо скорочення викидів з боку розвинених країн — і тут багато хто має збільшити свою участь;

— належні дії зі зменшення викидів країнами, що розвиваються — особливо більше просунутими економічно;

— створення ефективної глобальної архітектури для того, щоб надати належних стимулів для залучення інвестицій у низьковуглецеву економіку.

Отже, загальне бачення Євросоюзу таке: розвинені країни мають найбільше скоротити свої викиди — водночас допомагаючи тим, що розвиваються. Разом із тим увесь світ разом повинен працювати над переходом до дружньої до довкілля економіки, яка б викидала в повітря набагато менше парникових газів, ніж тепер.

Головною проблемою в досягненні належної угоди в Копенгагені Європейський Союз бачить фінансову. Розвинені країни очікують від тих, що розвиваються, їхнього внеску в загальнос-

вітові зусилля з боротьби з потеплінням. Водночас країни, що розвиваються, хочуть фінансової допомоги в цьому від розвинених.

За підрахунками Європейської Комісії, загалом ціна питання становить 100 млрд євро щорічно. Ці кошти мають надходити з трьох джерел: від самих країн, що розвиваються, від глобального ринку торгівлі викидами та з міжнародного фонду, внески до якого мають надавати розвинені країни. У травні 2009 року Європейська Рада чітко засвідчила готовність Євросоюзу до сплати своєї частки в разі досягнення у Копенгагені домовленості.

Єврокомісія підрахувала також, що самі країни, що розвиваються, мають надавати 20–40% потрібних коштів. Ще близько 40% має генерувати ринок торгівлі квотами. Решта має надходити з того глобального фонду. Це — 22–50 млрд євро щорічно.

З 2013 по 2020 роки Євросоюз готовий виділяти на допомогу країнам, що розвиваються, від 2 до 15 млрд євро. 🇪🇺

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ КАМПАНІЯ «ГРАЙ, ЩОБ ЗУПИНИТИ — ЄВРОПА ЗА КЛІМАТ»

У грудні завершиться кампанія «Грай, щоб зупинити — Європа за клімат», яку проводять Європейська Комісія та компанія MTV Networks International. Вона розпочалася в липні й проходить у 11 країнах — членах ЄС: Болгарії, Чехії, Данії, Франції, Німеччині, Угорщині, Італії, Польщі, Румунії, Швеції та Великій Британії.

Віце-президент Єврокомісії Марго Валлстром, яка відповідає за питання інституційних відносин та комунікаційної стратегії, та віце-президент MTV Networks International Антоніо Кампо Далл'Орто розповідають про кампанію «Грай, щоб зупинити — Європа за клімат».

КАМПАНІЯ СПРЯМОВАНА НА ЗБІЛЬШЕННЯ УСВІДОМЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЗМІНИ КЛІМАТУ МОЛОДИМИ ЛЮДЬМИ. Уже було проведено два концерти — у Будапешті з нагоди Європейського тижня мобільності та у Стокгольмі з нагоди Світового тижня води. Третій відбудеться у Копенгагені у грудні й буде приурочений до міжнародної конференції ООН з питань зміни клімату.

Також працює сайт кампанії — www.mtvplay4climate.eu. На ньому можна знайти всю інформацію про її перебіг, там є веб-ігри, можна дізнатися про питання зміни клімату загалом, поспілкуватися з іншими людьми з усієї Європи.

— Жодна країна не вбережеться від змін клімату, а найбільше постраждають прийдешні покоління, — заявив виконавчий віцепрезидент MTV Networks International Антоніо Кампо Далл'Орто. — Тому роз'яснення нагальності проблеми і щоденна боротьба з такою поведінкою людей, що сприяє змінам клімату, є також фундаментальним завданням для MTV. Це боротьба, яку ми маємо вести крок за кроком, день за днем. 🇪🇺

ЩО «НАГРІВАЄ» ПЛАНЕТУ І ЯК ЦЬОМУ ПРОТИДІЮТЬ

Глобальне потепління — проблема для планети величезна. На жаль, далеко не всі ще усвідомлюють її можливі наслідки. А вони можуть бути справді катастрофічними.

Чому відбувається глобальне потепління

Зміни клімату на Землі проявляються внаслідок природних процесів у всіх часових масштабах — вони можуть тривати від десятиліть до мільйонів років. В історії планети був льодовиковий період, коли клімат був холодніший за сьогоднішній. Потім були значно тепліші міжльодовикові періоди. Ці цикли викликалися суто природними причинами. Але з початку промислової революції зміна клімату відбувається прискореними темпами, і вагомий внесок у це робить людство. Адже його діяльність пов'язана зі спалюванням викопного палива, вирубкою лісів, розорюванням земель, урбанізацією тощо.

Відповідно до наукових досліджень, починаючи з кінця XIX століття і до цього часу середня глобальна температура на Землі збільшилась на 0,74°C, а до 2100 року прогнозується її підвищення на 1,4–5,8°C. Все це призведе до збільшення повеней — причому масштаби будуть такі, що під загрозою опиниться виживання чверті населення планети. Разом з тим танення арктичних криг призведе до змін океанічних течій в усьому світі. В результаті зміняться кліматичні показники, в тому числі у Північній Америці та в Європі. А це зашкодить місцевій флорі й фауні, сільському господарству та водозабезпеченню.

Все це можна зупинити лише у разі різкого скорочення викидів в атмосферу газів, що викликають парниковий ефект. Вони, насамперед двоокис вуглецю, накопичуються над планетою й діють як скло в оранжерей: туди пропускають сонячну радіацію, але не пропускають назад у космос теплове випромінювання Землі.

Нині найголовнішим завданням людства є не допустити глобального потепління більш ніж на 2°C, інакше кліматичні зміни стануть незворотними. Науковці стверджують, що навіть за потепління на 2°C кількість голодуючих зросте на 100–400 млн осіб, від одного до двох мільярдів людей не матимуть достатнього доступу до питної води.

Киотський протокол

Спільні дії з боротьби зі змінами клімату світ розпочав у кінці минулого століття. У 1988 році під егідою Організації Об'єднаних Націй було створено Міжурядову групу експертів з питань зміни клімату. Вона розробила сценарії розвитку подій залежно від викидів парникових газів, зростання населення, застосування ефективніших технологій та економічного росту в цілому. Було оцінено ризики та наслідки при різних сценаріях, зроблено модельні розрахунки прогнозного росту середньої температури на період до 2100 року. 1992 року було ухвалено Рамкову конвенцію ООН про зміни клімату.

Але головним актом спільної боротьби світового співтовариства з кліматичними змінами є Киотський протокол. Цей документ було схвалено в Києві (Японія) у грудні 1997 року як додаток до конвенції ООН. Він зобов'язує розвинені країни та країни з перехідною економікою скоротити або стабілізувати викиди парникових газів у 2008–2012 роках у порівнянні з 1990 роком. Відповідно до Киотського протоколу промислово розвинені країни мають скоротити свої сумарні викиди парникових газів не менш ніж на 5,2%. При цьому Європейський Союз взяв на себе підвищені зобов'язання — знизити в ЄС рівень викидів на 8%. Водночас не мають жодних зобов'язань країни, що розвиваються — зокрема, такі гіганти як Китай та Індія. Україні досить не перевищити свої викиди рівня 1990 року. Вона є стороною Киотського протоколу з 2004 року. Він набув чинності у лютому 2005-го. Загалом досі протокол ратифікувала понад 181 країна. Ці країни сукупно відповідальні за близько 61% загальносвітових викидів парникових газів. Водночас не ратифікували документ Сполучені Штати, які є однією з найпотужніших економік світу.

Киотський протокол передбачає три основні гнучкі механізми його реалізації: схема чистого розвитку, проекти спільного впровадження та торгівля квотами на викиди парникових газів. Останнє означає, що країни, які викидають парникові гази у менших обсягах, ніж встановлена Киотським протоколом гранична кількість, можуть продавати з 2008 року надлишки квоти іншим, в яких фактичні викиди перевищують рівень їх зобов'язань. Кошти, отримані від цього, обов'язково мають бути спрямовані на покращення екологічної ситуації в країні-продавцеві та впровадження екологічно-безпечних технологій.

Перший період здійснення протоколу розпочався з 2008 року і триватиме до 31 грудня 2012-го. На зміну йому має прийти нова угода, яку планують ухвалити на наступній кліматичній конференції ООН у грудні в Копенгагені.

«ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ МАЛИ Б БУТИ ІСТОТНІШИМИ»

У червні цього року при факультеті природничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія» було відкрито Інформаційний центр зі зміни клімату (www.climateinfo.org.ua). Він виконує функції інформаційної агенції та консультативного сервісу. «Євробюлетень» узяв невелике інтерв'ю в координатора центру Юлії МАКЛЮК.

— Наскільки важлива є Україна та її позиція у боротьбі з глобальним потеплінням?

— Важлива, бо у нас велика територія й кількість населення. Україна нині входить до двадцятки країн — найбільших забруднювачів, незважаючи на те, що значна частина промисловості не працює. Зараз офіційна українська позиція ґрунтується на тому, що от ми молодці, перевиконуємо зобов'язання, взяті в рамках Кіотського протоколу. Так, перевиконуємо, але чи вони адекватні? Очевидно, що зобов'язання мали б бути істотнішими. Зараз Україна практично нічого не робить, хіба що торгує квотами на викиди.

— Що можна зробити за власною ініціативою?

— У енергозбереженні у нас непочатий край роботи. Що казати, коли в Україні ще рік тому мартенівські печі працювали. Зараз в Україні є багато програм, спрямованих на підвищення енергоефективності. Сподіваюся, вони будуть реалізовані. Водночас питання не лише у промисловості чи сільському господарстві. Проблемою є дуже низький рівень усвідомлення проблеми зміни клімату з боку населення. Медіа мало про це пишуть, практично немає відповідних курсів у вузах. А якщо у системі вищої освіти цього не навчають, то що говорити за пересічних людей. От проводимо ми свої акції, запитуємо: «Що ви думаєте про зміну клімату?» Кажуть: «Це щось таке, що стосується білих ведмедів...»

— Якою має бути модель поведінки людини, що справді переймається питанням протидії кліматичним змінам?

— Насамперед треба щось про це почитати. Наприклад, хоча б у «Вікіпедії» в Інтернеті. І звіти поради на кожен день впливуть автоматично. Наприклад: вимикати за собою світло, здавати папір у макулатуру, менше користуватися автомобілями, посадити дерево, захищати лісові масиви, які біля вас. Взагалі, є альтернативна теорія щодо зміни клімату, яка стверджує: глобальне потепління почалося через масштабну вирубку лісів, які регулюють обіг CO₂ і водяної пари. І якщо ліси не відновимо, то ніякі скорочення парникових газів нам не допоможуть. Тому що тих газів у атмосфері вже багато, і без дерев вони нікуди не дінуться.

— Є різниця у сприйнятті проблеми зміни клімату молоддю і людьми старшого віку?

— Можна сказати, що молодь більш чутлива до цього. Громадський кліматичний український рух — це практично всі молоді люди. Студенти університетів або ж недавні випускники. Насамперед ті, які вчилися в Україні, а потім ще їздили на навчання за кордон. Коли люди повертаються звідти, у них вже є нові знання й навички. Вони бачать, що можна в Україні зробити. Але серед молоді теж бувають байдужі, які вважають: головне — закінчити університет і знайти якусь престижну роботу, купити новий телефон.

— Якими методами працюєте за молоддю?

— У нас є розсилка екологічних новин, які публікуємо на своєму сайті. Серед них анонси акцій, конкурси, які стосуються зміни клімату. Звісно, міжнародні події, зокрема хід переговорів з підготовки нової угоди. Також ми проводимо вуличні акції. Під час них хочемо наголосити на тому, що потрібно робити для протидії змінам клімату.

— Як ви вважаєте, чому в Україні, яка має багато екологічних проблем, у великій політиці не представлені екологічні партії?

— Екологічні партії є, але нагору справді не пробиваються. Очевидно, це ще одне свідчення того, що українці мало переймаються екологією. 🇺🇦

МІЛЬЯРДИ ЗА ЧИСТЕ ПОВІТРЯ

За оцінкою Світового банку, Україна в рамках системи торгівлі квотами в рамках Кіотського протоколу може отримати 15–17 млрд доларів. Вона має у своєму розпорядженні квоту на викид парникових газів в атмосферу в розмірі 4,5 млрд одиниць на 5 років: 2008–2012. При цьому використовує 2,8 млрд одиниць. Решту може продати.

Саме 2009-го торгівля квотами стала особливо активною, оскільки штраф за перевищення норми викидів сягнув 140 доларів за тону. Ось недавній приклад щодо України. У жовтні німецький енергетичний концерн RWE Power підписав з українською компанією «Західенерго» контракт на закупівлю квот на 500 тис. євро щорічно. А зайві «одиниці» стали можливими завдяки реконструкції 7-го енергоблоку Бурштинської теплоелектростанції, яка належить ВАТ «Західенерго». У результаті викиди CO₂ зменшаться на 110 тис. тонн. Саме цю квоту і готовий купити німецький концерн в рамках механізму «проектів спільного впровадження» за Кіотським протоколом. Українська сторона планує отримати від цього кошти направити на покриття витрат, пов'язаних з реконструкцією енергоблоку Бурштинської ТЕС.

ОСТРІВ САМСОЕ — КАРТИНКА З МАЙБУТНЬОГО

Одним із найважливіших елементів позиції Євросоюзу щодо зміни клімату є його спрямованість на використання альтернативних або ж поновлювальних джерел енергії. Це — вітер, сонце, гідроелектричні станції, енергія приливів та відливів, біомаси, геотермальні джерела.

Вітротурбіни й гарбузи: нове і традиційне.

ТАКИЙ ПІДХІД ЗРОЗУМІЛИЙ: ЩО МЕНШЕ НАФТИ ЧИ ГАЗУ, ТО ЧИСТІШЕ ПОВІТРЯ. ЄС поставив сам для себе мету — до 2020 року 20% усієї енергії має надходити від альтернативних джерел, причому в транспортному секторі частка такої енергії повинна становити 10%. Цього року було ухвалено нову Директиву з поновлювальної енергії, виконання

якої країнами-членами й покликано забезпечити досягнення амбітних цілей. Вона має бути імплементована до грудня 2010 року.

Утім, плани з ширшого використання поновлювальних джерел енергії інтенсивно реалізуються в ЄС уже давно. Височезні потужні вітротурбіни стали вже звичним елементом для європейських ландшафтів. Сонячні батареї використовують і для приватних будинків, і для державних установ чи громадських закладів — наприклад, у столиці Німеччини Берліні їх можна побачити на даху офісу канцлера Німеччини та центрального залізничного вокзалу.

А в Данії є дивовижне місце, яке можна назвати прообразом майбутнього Євросоюзу. Це острів Самсоє, розташований за 15 км від Ютландського півострова. Його площа 142 кв. км, населення близько 4300 осіб.

Унікальність цієї громади в тому, що 100% електроенергії для своїх потреб вона отримує від вітрових турбін, 75% тепла для обігріву домівок надходить від сонячних батарей та переробки біомаси. Автотранспорт частково заправляється біопаливом, сировину для якого тут же й вирощують.

Раніше Самсоє було цілком залежне від привозного бензину та вугілля. Але 1997 року виграло оголошений урядом конкурс щодо створення в себе моделі громади, яка задовольнятиме свої енергетичні потреби від поновлювальних джерел енергії.

Можна не сумніватися, що в не такому вже й далекому майбутньому Євросоюз стане подібним у цьому до того маленького острівця. Енергія сонця й вітру ставатиме дедалі традиційнішою, а нафта й газ — все альтернативнішими. 🇪🇺

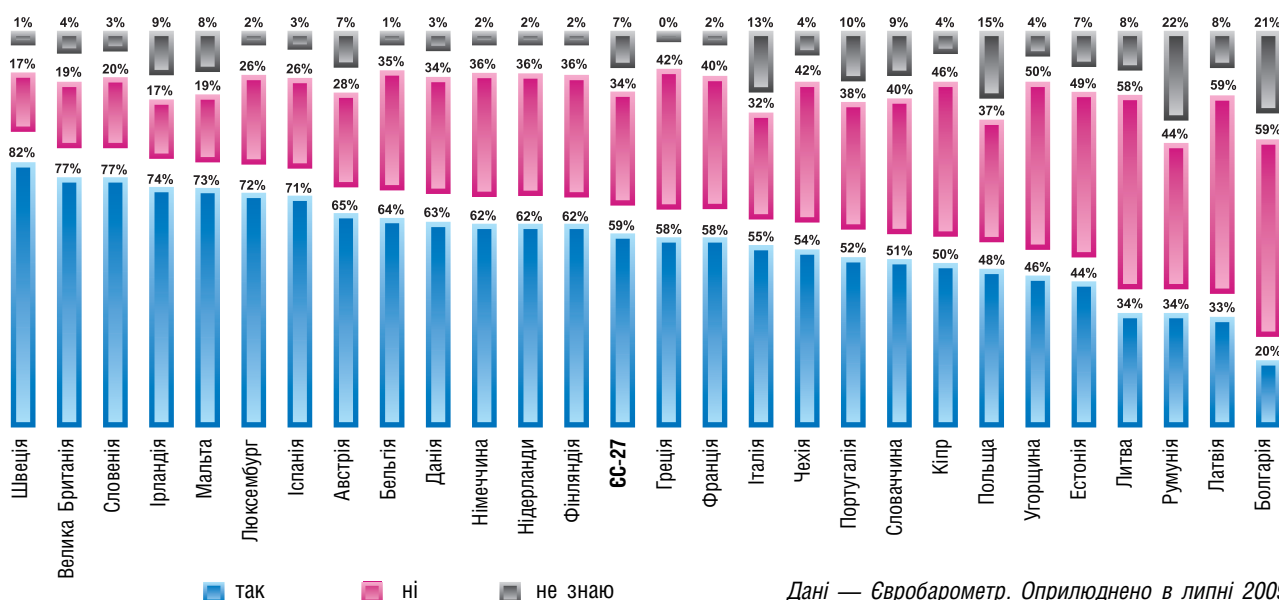
ГРОМАДЯНИ ЄС ОСОБИСТО ПРОТИДІЮТЬ ЗМІНАМ КЛІМАТУ

НЕДАВНО В ЄС БУЛО ПРОВЕДЕНО СОЦІОЛОГІЧНЕ ОПИТУВАННЯ ЩОДО СТАВЛЕННЯ ГРОМАДЯН ДО ПИТАННЯ ЗМІН КЛІМАТУ. Результати

законотвірні: близько 90% європейців вважають глобальне потепління серйозною проблемою, і більшість їх особисто протидіє цьому.

Хоча, звісно, різниця між країнами-членами в цьому простежується. Це видно з наведеного нижче графіка. 🇪🇺

Чи здійснювали ви особисто кроки, які б допомагали у боротьбі проти зміни клімату?

Дані — Євробарометр. Оприлюднено в липні 2009 року.

«НАЙЦІННІШИМ ДОСВІДОМ БУЛО ПРОЖИВАННЯ В ОДНІЙ КВАРТИРІ З МЕКСИКАНКОЮ, ФРАНЦУЖЕНКОЮ ТА БРИТАНКОЮ»

Олександра Балясна закінчила у 2006 році Національний університет «Кисво-Могілянська академія», після чого протягом двох років у рамках програми «Еразмус Мундус» навчалася в університеті Деусто (Іспанія) та в Ягеллонському університеті (Польща). «Євробюлетень» попросив її поділитися своїми враженнями про адаптацію до місцевих умов — що стосується і навчання, і побуту. Можливо, комусь із наших читачів цей досвід стане у нагоді, а когось просто заохотить до навчання в Європейському Союзі.

Якщо студент вирішив навчатися за кордоном — це означає, що людина цілком усвідомлює, що її очікує. Інша країна, відмінна культура, не рідна мова, новий смак продуктів, не звичний клімат тощо. Проте для більшості всі ці зміни очікувані та навіть приємні. Звісно, умови можуть бути різними, і від того студент буде почувати себе по-різному. У мене особисто всі побутові питання, хай часом і не дуже приємні, не викликали ніякого негативу, а лише сприймалися як досвід.

На окрему увагу заслуговує мовне питання. Якщо в науковому оточенні англійська є робочою і ви легко порозумієтесь з колегами, то в позауніверситетському побуті панує місцева. Без неї важко активувати собі інтернет по телефону й налаштувати телефонну лінію із технічним сервісом (це якщо ми говоримо про такі країни як Італія, Іспанія, Португалія та інші, де англійська не надто популярна). І в магазині, і в перукарні буде нелегко пояснити все, що вам треба, «на пальцях». Але з цим можна боротися. Скажімо, слухати щоденно місцеве радіо, дивитися телевізор, спілкуватися більше з місцевими студентами, з сусідами. Завжди в університетах є можливість відвідувати мовні курси, також є програми обміну. Головне, щоб було бажання.

Наприклад, приїхавши в Іспанію, я взяла участь у програмі мовної практики із місцевими студентами, за якою була можливість вибрати зручний формат для зустрічей — гуляти містом чи сидіти у кав'ярні й, відповідно, по черзі спілкуватися на кожному занятті іншою мовою. На жаль, ніхто українською чи російською не зацікавився, тому у моєму випадку це була іспанська та англійська. Баскський студент, партнер по цій програмі, показав і розказав багато про місцеву специфіку; цікаво було побачити багато міс-

У подорожі Іспанією. Біля Геркулесової вежі у Ла Коруньї.

течок, що знаходяться неподалік від кампуса, а також дізнатися про баскську культуру, музику, спорт, кулінарію і т.д.

Великою помилкою є, на мій погляд, коли міжнародні студенти групуються лише зі своїми друзями з тієї ж країни походження, практикуючи лише рідну мову. Так вони втрачають можливість познайомитися з новими цікавими людьми. Звісно, уникати спілкування з друзями не варто, але раджу не обмежуватися ним.

Найціннішим досвідом вважаю той період, коли довелося жити в одній квартирі з мексиканкою, французженкою та британкою. Мовної практики не бракувало, хоч досить виснажливо було спілкуватися на парах та писати усі роботи іспанською, говорити на вулиці також іспанською, вдома англійською чи французькою. При тому мати можливість поговорити рідною мовою лише зрідка по телефону. Після таких інтенсивних мовних практик головне позбутися каші в голові й

не плутати слова. Інакше часом доповідь англійською могла перевестися автоматично на іспанську, із спорадичними французькими словами. При цьому я ще й дивувалася, чому аудиторія якимось дивно реагує.

Щодо навчання, то більшість програм за кордоном передбачають інтенсивну роботу на лекціях та консультаціях. Але ще більше зусиль студент має докласти сам — навчаючись самостійно, без контролю викладача. В цьому полягає основна відмінність між українськими програмами та західними. Все навчання базується переважно на самостійній роботі на основі проведених консультацій. А от оцінювання знань відбувається шляхом написання творчих завдань, тестувань та підготування своїх проєктів. Зрештою, поки студент звикає до нової системи освіти, організаційних відмінностей, матеріалів іншою мовою, питання побуту відходять на другий план, і не є такими значущими. 🇺🇦

ПОВЗ ТАКУ БЛОНДИНКУ ПРОЙТИ НЕМОЖЛИВО

Біля такого вражаючого малюнка неможливо не зупинитися. Це — класичний приклад графіті, однієї з найпопулярніших нині молодіжних субкультур. Творчість вуличних митців давно вже стала невід'ємним атрибутом сьогоднішніх міст, у тому числі й у Європі.

Свого часу з графіті намагалися навіть боротися, але марно. Цей різновид вуличного мистецтва виявився настільки потужним і привабливим, що раціональніше було перевести його в нормальне русло, ніж намагатися стирати чи замальовувати ці витвори. Зрештою, дуже часто графіті урізноманітнюють сірі міські пейзажі — як от на цьому будинку у столиці Австрії Відні. Яскрава блондинка явно надає шарму невеличкій і тихій віденській вулиці.

Стрімкий розвиток сучасного графіті розпочався у другій половині XX століття, зокрема завдяки початку промислового виробництва аерозольних фарб. Але загалом графіті не є мистецтвом, яке виникло в наші часи. У своєму первісному значенні це наскельні малюнки, які давні люди залишали на стінах їхніх мешкань. А сам термін пішов від італійського дієслова *graffiare* — «дряпати».

Загальне ставлення до графіті сьогодні таке: малювати на стінах можна й інколи навіть треба, але щоб це було естетично, оригінально та привабливо.

СТВОРИТИ ОФІЦІЙНИЙ ПОСТЕР ДНЯ ЄВРОПИ ДОВІРИЛИ МОЛОДІ

АВТОРОМ ОФІЦІЙНОГО ПОСТЕРУ ДНІВ ЄВРОПИ-2010 БУДЕ МОЛОДА ЛЮДИНА. Так вирішила Європейська Комісія, яка й оголосила відповідний конкурс. Він завершується 30 листопада.

Участь у ньому можуть взяти молоді люди — резиденти ЄС, народжені не раніше 1985

року. Тобто 24-річні й молодші. Крім почесної і слави, майбутній переможець конкурсу отримає 2000 євро, ще двоє «віце-переможців» — по тисячі.

Між іншим, гарна ідея і для України, де Дні Європи надзвичайно популярні. Чому б саме молодим людям не позмагатися у створенні української емблеми цього свята, або просто не організувати приурочений до події конкурс графічних робіт — на рівні міста, школи, Євроклубу тощо? А про результати змагання в ЄС можна буде дізнатися з сайту <http://www.designeurope2010.eu>.

<http://www.designeurope2010.eu>.

ІНТЕРНЕТ: ПІДМІНА РЕАЛЬНОСТІ ЧИ ДОПОВНЕННЯ ДО НЕЇ?

Один із символів новітньої технічної революції — Інтернет — давно вже став традиційним супутником людей. Користуються павутиною люди будь-якого віку. Але, звісно, підлітки й молодь є найактивнішими «юзерами».

ПОКАЗОВИМИ Є РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ, ПРОВЕДЕНОГО НЕДАВНО У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ. Три чверті молодих людей у віці 16–24 роки не уявляють свого життя без Інтернету. Така ж доля опитаних вважає роботу в мережі безпечною, сподіваючись на свої знання та досвід.

Досить тривожною тенденцією є те, що майже половина опитаних відчувають себе щасливішими у віртуальному світі, ніж в

реальному. Якщо потрібно вирішити якісь особисті питання, третина опитаних надасть перевагу віднайденню інформації в мережі, а не стане говорити про це з живими людьми. Головною причиною цього є анонімність (її назвали 62% опитаних), далі йдуть легкість пошуку та швидкість отримання доступу до потрібної інформації (56% та 53% відповідно).

Проте автор дослідження, професор університету Ланкастера Майкл Халмі не робить з цього негативних висновків. Він наголошує, що нинішня молодь радикально відрізняється від попередніх поколінь молодих людей. Вона живе «гібридним життям», поєднанням віртуальності й реальності. Для молоді павутина не існує у відриві від реального світу, а повністю інтегрована в повсякденне життя.

Читайте в наступному номері: • Європа відсвяткувала 20-річчя падіння Берлінської стіни. На фото: Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу та Президент Європарламенту Єржи Бузек беруть участь у поваленні символічного муру.

• Підводимо підсумки 2009-го: вибори до Європарламенту, формування нової Єврокомісії, завершення ратифікації Лісабонської угоди... На фото: Президент Польщі Лех Качинський підписав документ 10 жовтня.

Гавань міста Мсіда

Типовий мальтійський пейзаж

Містами і країнами ЄС

Мальта

До Європейського Союзу приєдналася 1 травня 2004 року.
Член зони євро та Шенгенського візового простору.

Мальта є островом у Середземному морі на південь від Сицилії, на схід від Тунісу і на північ від Лівії. Держава включає також острови Гозо і Коміно. Назву острову дали греки, які окупували його в 736 році до н.е. й назвали її Мелітою. Пізніше острів був під владою Римської та Візантійської імперій, арабів, Англії. Повну незалежність Мальта здобула в 1964 році.

У країні проживає близько 400 тис осіб. 98% їх є католиками.
Мальта — парламентська республіка. Головою держави є президент, виконавчу гілку влади очолює прем'єр-міністр.

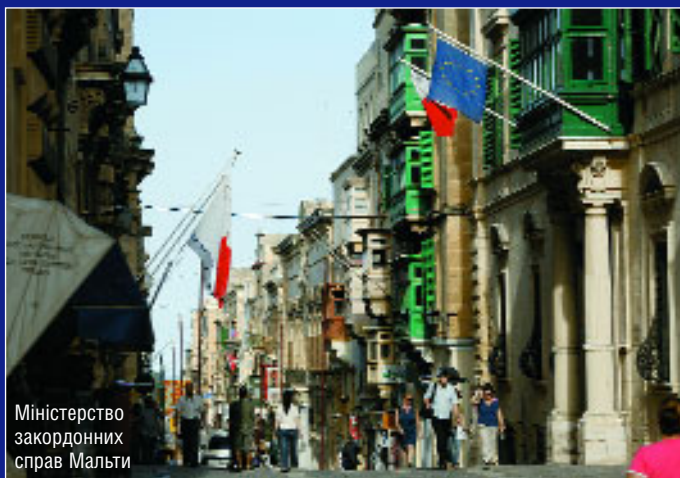
Найрозвиненіші галузі економіки — промисловість, торгівля, сфера фінансів та послуг. Важливе значення має туризм: країну відвідують понад мільйон туристів щороку.

Цікавий факт. У соборі Івана Богослова на Мальті є скульптурна композиція, яка датується приблизно 1680 роком чи пізніше. В горішній частині — бюст Великого магістра Мальтійського ордена Ніколо Коттонера, а підтримують його дві мармурові фігури — запорозького козака та африканського невольника. Поки що історики не мають чіткого тлумачення цього факту. Втім, він у будь-якому разі вказує на давні зв'язки між Мальтою і Україною.

Скульптура козака в соборі святого Івана Богослова

Столиця країни — місто Валетта

Міністерство закордонних справ Мальти